

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-22 ta' Novembru, 2013

Citazzjoni Numru. 270/2005

**A B f'ismu proprju u bħala kuratur *ad litem* ta' wliedu
minuri C u D, u dan b'digriet tas-17 t'Awissu, 2005.**

-vs-

E B

Il-Qorti,

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata mill-attur A B fl-4 t'Awissu 2005 li permezz tagħha ġie premiss:

Illi l-attur iżżewweġ lill-konvenuta nhar l-4 t'Awissu 1980 (Dok A);

U illi miż-żwieġ tagħhom il-konjuġi B għandhom żewġ itfal minuri li jsimhom C u D (Dok B u Dok C);

Kopja Informali ta' Sentenza

U illi l-ħajja konjugali bejn il-partijiet saret impossibbli minħabba adulterju, vjolenza, minaçċi, sevizji, u ngurji gravi da parti tal-konvenuta kif ukoll minħabba li ż-żwieġ tkisser irrimedjabbilment;

U illi l-attur għamel minn kollox sabiex isalva ż-żwieġ imma kien kollu għalxejn;

U illi għandu l-awtorizzazzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti (Dok D);

Tgħid il-konvenuta għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-konjuġi B minħabba ħtijiet tal-konvenuta.
2. Takkorda l-kura u l-kustodja tal-minuri C u D lill-attur.
3. Tordna x-xoljiment, il-likwidazzjoni u l-assenjazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti ta' bejn il-partijiet kif din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xierqa.
4. Tordna l-applikazzjoni tal-artikoli 48 u 52 tal-Kodiċi Ċivili kontra l-konvenuta.
5. Tordna lill-konvenuta tħalli d-dar matrimonjali, u ċjoe' l-fond _____ (*omissis*) u tordna li fiha jgħix l-attur m'uliedu C u D ad esklużjoni tal-konvenuta.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li hija ngunta minn issa għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-attur A B u l-lista tax-xhieda.

Rat n-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenuta E B ppreżentata fit-18 ta' Novembru 2005, li permezz tagħha eċċepiet bir-rispett:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi t-talbiet attriċi in kwantu li jimputaw xi tortijiet fuq l-eċċipjenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż;

Illi l-eċċipjenti taqbel mal-ewwel talba attriċi in kwantu li taqbel li għandu tiġi ppronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti iżda dan mhux minħabba t-tortijiet dedotti kontriha imma minħabba li qabel li l-ħajja konjugali saret minħabba sevizzi, eċċessi, minacci, u nġurji gravi kommessi kontriha mill-attur u / jew minħabba li ż-żwieġ tagħhom tkisser irrimedjabbilment u li dwarhom il-konvenuta qed tipprevali mill-fakolta lilha mogħtija mill-liġi u tressaq il-kontro-talba tagħha opportuna.

Illi t-tieni talba attriċi għandha tiġi miċħuda peress li mhux fl-interess tal-minuri li jiġu fil-kura u kustodja tal-attur kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni salv aċċess stabbilit fl-aħjar interessi tal-istess tfal;

Illi hemm qbil li l-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet għandha tiġi terminata u likwidata iżda għandha tiġi ffixxata data li minn dik id-data 'l quddiem l-attur jitqies li ddekada mill-jedd tiegħu li jieħu sehem minn dak kollu akkwistat bix-xogħol u bil-ħila tal-eċċipjenti;

Illi r-raba' talba attriċi għandha tiġi wkoll miċħuda peress li ma jeżistux l-elementi ġuridiċi rikjesti sabiex jiġu applikati kontriha s-sanzjonijiet previsti mill-artikoli msemmija;

Illi ħames talba attriċi għandha tiġi wkoll miċħuda *stante* li hija l-eċċipjenti li għandha tibqa' tabita fil-fond matrimonjali;

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri;

Illi l-eċċipjenti m'għandhiex tbatu ebda spejjeż f'dawn l-proċeduri.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuta E B u l-lista tax-xhieda.

Rat il-kontro-talba tal-konvenuta E B fejn ppremettiet:

Illi l-kontendenti iżżewwġu fl-erbgħa (4) t'Awissu tas-sena elf, disa' mija tmenin (1980) u miż-żwieġ tagħhom kellhom żewġ itfal, u ċjoe' C u D aħwa B li għadhom minorenni;

U illi l-ħajja konjugali bejn il-kontendenti saret impossibbli minħabba sevizzi, eċċessi, minaċċi, ingurji gravi kommessi kontra l-esponenti minn żewġha l-attur u minħabba li l-ħajja matrimonjali tfarrket irrimedjabbilment;

U illi l-esponenti qed tipprevali ruħha mill-jedd li tipproċedi f'din l-istanza wara l-awtorizzazzjoni mogħtija mill-Qorti kompetenti esebit bħala Dok D fl-atti taċ-ċitazzjoni qed tressaq it-talbiet tagħha għas-separazzjoni personali kontra l-istess żewġha skond il-liġi;

Għaldaqstant jgħid l-attur rikonvenzjonat għaliex m'għandhiex:

1. Tiġi pronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti konjuġi B għar-raġunijiet premissi mputabbli lill-attur rikonvenzjonat ta' sevizzi, eċċessi, minaċċi, u ngurji gravi kommessi kontra l-esponenti kif fuq premess, u minħabba li ż-żwieġ tkisser irrevokabbilment.

2. Taffidalha l-kura u kustodja tal-minuri C u D aħwa B salv l-aċċess tal-attur rikonvenzjonat stabbilit f'dawk il-modalitajiet kollha xierqa fl-aħjar interess tal-minuri.

3. Tordna lill-attur rikonvenzjonat sabiex iħallas lill-esponenti retta alimentarja bħala manteniment għaliha u għall-imsemmi minuri u għal dan l-iskop tiffissa retta alimentarja u tordna lill-attur rikonvenzjonat sabiex iħallasha dik ir-retta hekk stabilita, b'dawk il-modalitajiet kollha li jidhrilha xierqa nkluż il-ħlas dirett mill-paga tiegħu u li fir-rigward tal-manteniment tal-konvenuta tillikwida somma kapitali li għandha titħallas lilha minflok jew flimkien ma' somma perjudika, u tordna lill-istess attur biex iħallasha dik is-somma hekk likwidata, b'effett dan il-manteniment mid-data tal-preżentata tal-ittra ta'

medjazzjoni jew minn data oħra li jogħgobha tiffissa din l-Onorabbli Qorti.

4. Tiddikjara xjolta l-komunjonijiet tal-akkwisti eżistenti bejn il-kontendenti u tordna li l-istess oġġetti formanti parti mill-komunjonijiet tal-akkwisti jiġu maqsuma f'żewġ porzjonijiet illi jiġu assenjati, waħda lill-konvenuta u l-oħra lill-istess attur, liema porzjonijiet għandhom jiġu komposti billi tiġi stabbilita data bħala d-data meta l-attur jiġi kkonsidrat li jkun f'fatti tal-firda b'tali mod li l-attur jitlef kull jedd għal kull akkwist magħmul bil-ħila tal-konvenuta skond il-liġi, kif ukoll li l-konvenuta tiġi akkreditata bil-flus u assi li l-istess attur ikun svesta l-komunjonijiet tal-akkwisti minnhom u dan okkorrendo b'opera ta' perit nominandi sabiex jillikwida l-istess komunjonijiet u billi jiġi nominat nutar sabiex jirċievi l-att relattiv u kuratur biex jirrapreżenta lill-eventwali kontumaċja fuq l-istess att.

5. Tapplika kontra żewġha interament jew in parti id-dispożizzjonijiet tal-artikoli 48 u / jew 50 sa 55 tal-Kodiċi Ċivili (Kap 16 1984 Ed. tal-Liġijiet ta' Malta).

6. Tawtorizza lill-esponenti sabiex tabita fid-dar matrimonjali ad esklużjoni tal-attur.

7. Tordna lill-attur rikonvenzjonat sabiex iħallas jew jikkonsenja lill-konvenuta skont il-każ il-krediti u prorjeta' parafernali u dotali tagħha.

Bl-ispejjeż kontra l-attur rikonvenzjonat ingunt minn issa stess għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuta E B u l-lista tax-xhieda.

Rat li l-attur rikonvenzjonat ma ppreżenta ebda nota tal-eċċezzjonijiet għall-kontro-talba tal-konvenuta;

Rat l-affidavits preżentati mill-partijiet fosthom dawk tagħhom stess;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-digriet tagħha tat-2 ta' Diċembru 2005 li permezz tiegħu nnominat lill-Avukat Dottor Mario Caruana bħala Perit Legali, liema nkarigu ġie sussegwentement revokat, u minflok il-Qorti nnominat lid-Dottoressa Elena Naudi Depasquale bħala Assistent Ġudizzjarju biex tkompli żżomm is-seduti u tiġbor il-provi;

Rat il-verbali tas-seduti li saru quddiem l-imsemija Perit Legali u l-Assistent Ġudizzjarju;

Semgħet ukoll numru ta' xhieda;

Rat id-diversi digrieti oħra tagħha;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet awtorizzati mill-Qorti u l-verbal tas-seduta tat-12 ta' Lulju 2013 fejn il-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi kif ġja' ngħad l-partijiet qed jitlobu is-separazzjoni minn xulxin għas-soliti raġunijiet. Il-partijiet jaqblu li għandhom jisseparaw iżda jwaħħlu f'xulxin għal dan. Il-kawża naturalment kienet kontestata ħafna u l-Qorti setgħet tara li l-partijiet irrispondew lil xulxin diversi drabi dwar l-allegazzjonijiet li għamlu fil-konfront ta' xulxin. Ma setax jonqos lanqas li waħda mill-kontestazzjoni prinċipali kienet dwar il-qsim tal-komunjoni tal-akkwisti. Il-Qorti għalhekk se tittratta l-vertenzi f'paragrafi għalihom. Hawnhekk għandu jingħad li t-tfal li kellhom il-partijiet miż-żwieġ issa laħqu eta' maġġorenni u allura l-Qorti m'għandhiex deċiżjonijiet x'tiegħu fir-rigward (ħlief il-manteniment għat-tifla peress li għadha tistudja).

TORT

Illi qabel xejn tajjeb jingħad li ż-żwieġ bejn il-kontendenti diġa' ġie annullat b'sentenza tat-Tribunal Ekkleżjastiku iżda l-Qorti xorta trid tiddeċiedi fuq it-tort għat-tifrik taż-żwieġ biex tkun tista' tiddeċiedi dwar il-kap tal-ispejjeż tal-kawża.

Illi kif ġja' ngħad il-partijiet iwaħħlu f'xulxin għat-tifrik taż-żwieġ. Fl-affidavit tiegħu l-**attur** jgħid:

“Jien Itqajt mal-mara tiegħi fl-1978; jien kelli 34 u E kellha 26. Aħna Itqajna f'attivita' tal-YTC li hija mmexxija minn ħija Fr F. E kienet riservata ħafna u qabel iż-żwieġ ma kellniex esperjenza sesswali. Waqt li domna għarrajjes għal sentejn, jiena kont il-bičċa l-kbira Scotland fuq xogħol u kelli r-residenza hemm. E kienet taf b'dan kif ukoll bil-fatt li jiena kont qassis. Aħna żżewwiġna biċ-ċivil peress li d-dispensa miċ-ċelibat saċerdotali baqqgħet ma ġietx qabel 9 snin wara, u E telgħet Scotland miegħi wara li żżewwiġna. Waqt l-għerusija konna nikkorrispondu bl-ittri u kultant xi telefonata, u konna niltaqqgħu fil-vaganzi li kien ikolli ta' “teacher”. Il-mara u jien domna ngħixu Scotland 15-il sena fejn kellna żewġt itfal, D (5/7/1990) u C (23/8/1991).

Sa mill-ewwel snin taż-żwieġ beda ħiereġ il-karattru ħażin u negattiv ta' E – il-vjolenza fiżika, bullying u theddid, abbandun, qerq u gideb, għažż u xeħħa kbira miegħi (“meanness”). Fil-fatt kien sa mill-ewwelnett li, kważi kull meta kien ikollna xi ngħidu xi daqsxejn E mill-ewwel kienet thedded li titlaqni u “mmur lura għand ommi”, jew li titlaq u “nieħu nofs il-flus”. Sa mill-ewwel, fejn, bħala rigal tat-tieġ jien tajtha “locket” tad-deheb (li kien iqum £125) biex tagħmel fih ir-ritratt tagħna u tilbsu, hi qatt m'għamlithom u qatt ma libsitu. Mhux biss, imma wegħditni salib tad-deheb ta' Lm70 iżda qatt ma tatuli. U meta f'wieħed mill-ewwel birthdays tagħna jien tajtha ‘exercise bike’ ta' £120, mhux biss ma ġietx tgħannaqni u tbusni, imma talli għamlet 4 ijiem tgħajjarni ħali, avolja ma riditx nieħdu l-ħanut lura u ngħib flusu.

Kien ukoll l-ewwel snin taż-żwieġ tagħna li, 4 darbiet jew 5, E, waqt argument ordinarju ta' bejnietna u mingħajr jien qatt erfajt idejja fuqha, qabdet sikkina tal-ħobż bil-ponta, twila xi 18-il pulzier, u għamlithieli ma' għonqi u ma' sidri. Iktar tard fiż-żwieġ tagħna, speċjalment fl-aħħar 12 jew 13-il sena, kien hemm

kemm l-incident fejn E kienet vjolenti kontrija u girfitni f'idejja, f'dirgħajja u anke f'wiċċi (ara l-kopji taċ-ċertifikati tat-tobba ta' xi wħud mill-incidenti).

L-istess, fl-ewwel snin taż-żwieġ tagħna, E kellha biża' u stmellija kbira għas-sess miegħi, u dejjem sejra "jaqq" meta niġu għas-sess, u dejjem takkużani li moħħni biss fis-sess, u tgħajjarni "sexually frustrated", avolja ma tantx kien isir regolari, tant li kemm-il darba tlabtha li mmorru naraw sessologista jew psikjatra, iżda hi qatt ma riedet. Iżda waqt li kont ninnota li s-sess bejnietna naqas ħafna, meta kont incemplilha fuq ix-xogħol, sikwiet ma kontx insibha hemm, li kienet qed tmur "lunches" mal-boss li kienu jdumu bejn 4 u 5 siegħat, li qatt ma riedet tiddiskuti miegħi x'kien qed jiġri u l-unika spjegazzjoni kienet tkun ta', "Heq! Ma ndunajniex li għadda daqshekk ħin!" Imbagħad darba f'Ottubru tal-1989, totalment 'out of character', kif dħalna fis-sodda E bdiet taqbez fuqi u tokrob, "F..k me, Joe, f..k me! Make love to me, Joe, please!" u ma riditnix nuża condom, avolja sa dak iż-żmien hi ma riditx tfal. Dan kien għaliex E kien qed ikollha x'taqsam ma' xi ħadd u ħasbet li nqabdet għax il-'period' fallielha; għalhekk riedet li jkollha s-sess miegħi mingħajr condom biex ma tinkixifx l-'affair' li kien qed ikollha fejn kienet qed ikollha "unprotected sex" meta Edinburgħ kienet qed tintela' bl-HIV / AIDS, tant li l-gažżetti nazzjonali kienu laqqmuha "the AIDS capital of Europe" – E kienet qed tipperikola li tieħu l-AIDS u tgħaddiha lili u lit-tfal li seta' jkollna.

Meta mbagħad xi sentejn ilu konna qed immorru għand 'counsellor' ta' Kana u ssemmiet il-kwistjoni tal-paternita' tat-tifel, E qalet li hija bandiera bajda u m'għandhiex x'taħbi. Allura jien issuġġerejt li nagħmlu DNA profile tat-tifel u hija qablet u qalet li lesta tagħmel it-testijiet kollha meħtieġa. Iżda jumejn wara, meta jien għidtilha li kont se nagħmel appuntament ma' DNA clinic, E qaltli: "Qabel irrid nara l-avukat tiegħi biex nara x'inhuma d-drittijiet legali tiegħi, u l-għada qaltli li ma tridx tagħmel testijiet għax hi m'għamlet xejn ħażin!

Ukoll, fl-aħħar 12 jew 13-il sena, E kemm-il darba kienet vjolenti kontra wliedha stess. Meta C kien għad għandha biss 4 u 5 snin, meta kienet ma tobdux mill-ewwel minn ommha, E kienet iġġebbdilha xagħrha sal-art, waqt li jien kont barra fuq xogħol – dan qaltuli C stess ġimgħat wara.

U xi 4 snin ilu, meta D ma riedx jagħmel l-istudju tiegħu, E ġriet warajh u, meta żelaq is-6 targiet tal-isplit level u spiċċa fl-art, E bdiet ittih bis-sieq biż-żarbun fuq is-sinsla ta' dahru u fuq rasu waqt li hu kien kobba fl-art jipprova jiskansa d-daqqiet – dan sar meta jien kont barra u qaluli D stess ġimgħat wara.

Fil-perjodu meta t-tfal kien għad għandhom 4 u 5 snin u kienu magħha Malta waqt li jien kont barra, kemm-il darba meta ma jobduhiex, E kienet theddidhom li titlaqhom għal kollox u tħallihom weħidhom; u kienet toħroġ barra, issakkarhom ġewwa biċ-ċavetta u titlaq li ma jkunux jistgħu jarawha, tant li huma kienu jitwerwru, jibku u jolfqu u jitilgħu fuq is-siġġijiet biex jittawlu mit-twieqi ħalli jaraw jekk hix se tiġi lura. F'dawn il-mumenthi hi kienet taf li t-tfal jafu li d-Daddy qiegħed bogħod ħafna u ma jistax jgħinjom.

U kif qatt, jew kważi qatt, ma kienet kapaċi tagħmilli kumpliment jew tgħidli, “I love you!” U kif kelli nistenna sentejn u nofs u ġlieda biex żewġ pari jeans ittelligħali l-keffa ħalli nkun nista' nilbishom? U għaliex l-art iddum xhur ma tinkines jew tara ftit ilma? U għaliex Scotland it-trab kien jibda jinbaram għax ma taqbadx daqsxejn hoover avolja l-ġurnata kollha d-dar? U għaliex 16-il sena sħaħ qatt ma riedet taħdem – għax ma tridx taħdem għalija, kif qalet lili u lil D? U għaliex tant drabi kemm jien u kemm it-tfal lanqas biss insibu ta' taħt x'nilbsu għax dejjem qed jistennew li jinħaslu u l-qomos idumu 3 ġimgħat u iktar biex jitgħaddew?

Imma l-ikbar xeħħa ('meanness') ta' E lejja kienet li għall-ewwel 10 snin taż-żwieġ tagħna caħħditni mit-tfal, avolja kienet taf li konna ftit avanzati fiż-żmien u

avolja kont għamiltilha ċara qabel iż-żwieġ (u hi qatt ma oġġezzjonat!) li jien irrid '3 or 4 rather than 1 or 2 kids'. Kieku E qaltli qabel iż-żwieġ li ma tridx tfal u li trid issegwi l-karriera (kif qaltli wara ż-żwieġ) kieku żgur li ma kontx niżżewwiġha. Fil-fatt E anke ftaħret m'ommi li aħna ma kellniex tfal għax hi ma ridithomx.

Iktar reċentement fl-aħħar snin taż-żwieġ, għal aktar minn darba E telqet mid-dar u mhux lili biss telqet iżda lil uliedha wkoll. U meta telqet l-aħħar, għal 3 ijiem sħaħ lanqas biss indenjat ruħha ċċempel lit-tfal biex tara kif inhurna – kont jien li għidt lit-tfal biex iċemplulha wara 3 ijiem biex isaqsuha kif inhi. Hi qalet li telqet biex teħles mid-“dittatorjat” u t-“terroriżmu” tiegħi - jiġifieri ħalliet lit-tfal għad-“dittatorjat u t-terroriżmu tiegħi” — x'imħabba għandha lejhom!

Fil-fatt, id-deċiżjonijiet kollha importanti ta' ħajjitna miżżewġha kienu dejjem id-deċiżjonijiet tagħha, pjuttost milli tiegħi: per eżempju, mhux jien li ma ridtx tfal għal 10 snin sħaħ imma hija, mhux jien li ridt biss żewġ titfal imma hija, mhux jien li ridt li niġu lura milli-Skozja għax lanqas it-tfal ma riedu jiġu imma hija, mhux jien li ridt li nimmuvjaw mill-Mistra meta mmuvjajna meta lanqas biss kellna biex nixtru d-dar il-ġdida imma E li ma ridtx tistenna ftit xhur oħra, mhux jien li ridt li mmorru noqgħodu fid-dar ta' _____ (omissis) imma kienet deċiżjoni oħra ta' E għax id-dar kien fiha ħafna rħam u lussu li E tħobb. Ma nafx allura ta' min hu d-dittatorjat u t-terroriżmu jekk hux tiegħi li segwejt ix-xewqat tagħha dejjem 'for the sake of peace' u biex hi forsi tkun ferħana, jew inkella tagħha li riedet dejjem li tgħaddi tagħha f'kollox anke fl-affarijiet l-iktar importanti u li konna diġa' ftehmna fuqhom, bħal li jkollna t-tfal u li jkollna 3 jew 4 pjuttost milli xejn jew tnejn biss.

U meta missierha pprova jaħbat għalija 4 jew 5 darbiet, u 4 jew 5 darbiet heddidi li jtini “5 tiri” mingħajr biss sema' x'kelli ngħidlu u mingħajr raġuni, minflok li E ddefendiet lil żewġha, ħaditha kontra

tiegħu u żammet ma' missierha li ried joqtol lil missier uliedha.

U kemm ilhom li twieldu t-tfal, E minn dejjem tmur torqod ħafna qabilhom u ma jimpurtahex x'inhuma jagħmlu; anke meta t-tfal kienu waħedhom magħha kienet regolarment tidħol torqod fit-8:00 jew fit-8:30 u ġieli ġara li C għaddiet il-lejl kollu rieqda fuq is-sufan quddiem it-TV (qaltli E stess!) u li D, għax ommu rieqda, kien qed inizzel sites mill-internet li aħjar ma jarax fl-eta' tiegħu.

Matul il-ħajja miżżewwġa tagħna, jien kemm-il darba qbadt lil E tieħu flus u affarijiet mill-ġid komuni tagħna wara dahri u ma tgħidli xejn, ħlief meta ninduna u nsaqsiha. U meta fl-2000 ħarġet taħdem għal ftit, u preżentement meta kienet taħdem u meta qed tingħata ħafna flus mis-Social Security, hi qatt ma kkontribwiet xejn għall-ispejjeż tal-familja, filwaqt li kienet tieħu l-flus mill-joint accounts, tiġbed il-flus mill-accounts tiegħi bi prokura li tajtha jien, u filwaqt li jien nagħmel ix-xiri kollu u nħallas il-kontijiet għall-familja kollha nkluża hi. Dan biex nuri kemm hi xħiħa E miegħi u ma' wliedna.

Anke bħalissa qegħda tieħu ħafna flus mingħand is-Social Security billi qaltilhom ħafna gideb taħt gurament – li qed toqgħod għand ommha, li t-tfal qegħdin magħha, li qed tieħu ħsiebhom u li aħna separati diġa' – ara l-ittra tiegħi lis-Social Security, inizjalata mill-Assistent Direttur u żewġ ittri mingħand l-avukat tiegħi lill-istess Social Security.

Bl-istess mod, qamet fiċ-'Children's Allowance', fejn l-ewwel iffirmit li se neħodhom jien peress li qed nagħmel ix-xiri kollu u nħallas il-kontijiet kollha u mbagħad, meta bi żball is-Social Security tefgħuhom fil-kont tagħha, hi żammithom. Similarmet hija ppruvat tagħmel użu kriminali u qarrieqi minn prokura li kienet skadit biex tħaddem il-kontijiet tiegħi – ara l-ittra tal-avukat lil E tal-31 t'Awissu tal-2004 u l-ittra tal-Barclays Bank fl-Ingilterra.

U lanqas ma kont nista' nafda lil E ħafna għax l-ewwel tgħid mod imbagħad tagħmel ieħor. Meta reċentement ftehemna darbtejn, (quddiem l-avukati tagħna u l-medjatriċi) li se nagħmlu 'bonarja' u li se nbiegħu l-proprjeta' li għandna, hi bidlet l-idea wara ftit granet u jien, li kont sibt il-bejgħ tad-dar ta' _____ (omissis) , kelli nreġġa' kollox lura għax E ma riditx tiffirma l-karti tal-Estate Agents u ma riditx tiġi tiffirma l-konvenju.

Bħalma wrejt iktar 'il fuq E ma tantx tista' taf daha biex tieġu ħsieb uliedha waħidha bħala 'single parent', għax meta ssib sitwazzjonijiet diffiċli, tħalli kollox imur għal riġu. Reċentement lil C qed tħalliha toqgħod barra kemm trid, anke sas-1:30 ta' fil-għodu, meta kellha biss 13, u sat-2:50 ta' fil-għodu, avolja għadha ta' 14. Barra minn hekk, C sikwit qed tfalli l-iskola – u anke mid-year exams – u mhix ħaġa straordinarja li f'gimgha waħda C ma tmurx skola darbtejn jew tlieta. U għal E qisu ma ġara xejn! Fil-fatt it-tfal stess jafu li E mhix kapaċi tiddereġihom u sikwit kienu jgħidulha li "nagħmlu bik li rridu!" Rigward D, li ma tantx jigdeb, ommu kienet lesta li temmen lit-tifel t'oñtha (li taf kemm huwa giddieb!) fl-istorja ta' kif D akkwista kopja tal-'Playboy' - u mhux lil D! U D ħassha ħafna din il-ħaġa!

Aspett ieħor huwa li E minn dejjem kellha diffikultajiet kbar 'to relate properly' u kull fejn konna dejjem kellha xi tgħid mal-ġirien u dejjem tqasqas fuqhom ta' kull xejn. Fil-Mistra saħansitra anke gabet il-pulizija għal koppja Ngliza anzjani, għax qalet li qed iwaddbulha l-ilma mill-gallerija – fil-fatt kienu koppja kwietta u mill-aħjar. Dan jiġi primarjament mill-fatt li E tbatu sew mill-paranoia għax taħseb li kulħadd kontriha u kulħadd jgħid kontra tagħha per konsegwenza qatt ma jkollha ħbieb, jekk mhux tal-familja tagħha.

U xi ngħidu mbagħad għal stramberiji bħal dawn li gejjin? Meta D kien għadu żgħir u kultant kellu xi diffikultajiet biex jieġu n-nifs u xi ħadd issuġġerixxa li forsi jbatu mill-asthma, E qabżet fuqi u qaltli: "Bil-fors li

ġejja mill-familja tiegħek għax fil-familja tiegħi ħadd ma jbati mill-asthma!” Ommha darba ddaħħlet l-isptar u jien mort naraha, meta mort id-dar u għidt lil E li ommha qegħda fl-ECG, hi daret fuqi bl-herra u qaltli, “Ommi ma tbatix b’qalbha, aħna ħadd ma jbati b’qalbu!” U xi 4 snin ilu, meta jien kont qiegħed naħdem barra, missierha tah ‘stroke’; E qalet lit-tfal biex ma jgħidulix - forsi għax ninduna li kien uman bħal ħaddieħor! Għaliya dawn huma sinjali ta’ ‘psychological disorder’.

Dwar il-minuri C, reċentement E ilha ċcaħħadni l-aċċess għaliha u jekk it-tifla tmur toqgħod magħha din il-ħaġa tikber. Meta C tidħol tard, E ssakkarha fil-kamra magħha u jien lanqas biss nista’ nsaqsiha fejn kienet jew għaliex ġiet tard. Ir-riżultati u ċ-cirkularijiet tal-iskola qatt ma turihomli u safrattant kelli nitlob lill-Kap tal-iskola biex tibgħatli kopji separati. Lil C ttiha l-permessi kollha mingħajr ma tikkonsulta lili u C ddum sas-1:30 ta’ fil-għodu u sa kważi t-3:00 ta’ fil-għodu barra, tmur ma’ min trid u fejn trid u anke torqod barra mid-dar mingħajr ma E biss tavżani. U meta darba ħaditha hi 5 ijiem sħaħ, ma qaltli xejn, la fejn qegħdin u lanqas kemm se jdumu. U meta fis-7 ta’ Frar tal-2006, C kienet ma tiflaħx u l-Kap cemplitli, jien bgħatt lil ħija jippikkjaha, iżda E ċcemptet u nsistiet li tippikkjaha hi, avolja t-tifla kellha tistenna nofs siegħa żejda, u kellha tmur id-dar fuq tal-linja minflok fil-karozza ta’ ħija fl-iktar ġurnata kiesħa fl-aħħar 44 sena. U anke kien hemm ħafna nċidenti meta E ppruvat ittellifni milli nsegwi x’qed tagħmel C billi ċċempel fuq il-mobile biex tavżaha li ġej missierha!

Dan huwa f’kuntrast kbir ma’ l-aġir tiegħi. E għandha l-aċċess kollu għal D, u l-kamra tiegħu, dejjem jgħidilha x’sa jagħmel u r-riżultati u ċ-cirkularijiet tal-iskola tarahom dejjem. U meta telqet mid-dar għal 11- i1 ġimgħa, mhux talli ma ċcaħħadthiex l-aċċess imma kont inwassalhom jien sal-Belt fejn trid E jew s’għand ommha, u kont nippikkjahom lura flok ingegħilha ttellagħhom b’tal-linja.

Ngħid li bħalissa E qegħda tagħmel minn kollox sabiex tpingini vjolenti. Dan qed tagħmlu sabiex flok li l-proprjetajiet tagħna jinbiegħu u nieħdu nofs kull wieħed, hija qegħda toħloq l-illuzzjoni ta' vjolenza sabiex tkeċċi lili 'l barra mid-dar u tibqa' hemm tgħix fid-dar matrimonjali. Jiena naf dan għaliex E għandha qalbha marbuta mad-dar u ma tridx li tinbiegħ u naqsmu. Qegħda ggib l-iskuża li jiena rrid inčaħħadha minn flus li hemm barra minn Malta. Jiena tajtha r-referenza tal-banek għaliex il-flus li kien hemm barra ingibdu sabiex xtrajna l-proprjetajiet, sifirna kemm-il darba, għixna tajjeb u dan b'paga waħda ... dik tiegħi għaliex E ma damitx taħdem ħafna wara ż-żwieġ.

Kif diġa xhedt, E qatt ma riedet li jkollha tfal u dejjem irreżistiet biex ikollna t-tfal. L-atteggjament tagħha mat-tfal qatt ma kien wieħed tajjeb. Telqet mid-dar għal tlettax-il ġimgħa u ħalliet it-tfal warajha mingħajr biss tat każhom. Ġiet lura d-dar għaliex il-medjatur Ms Spiteri Gonzi kienet qaltilha jekk ma tigix id-dar kienet ser tiflef kollox. Lil C tħalliha tagħmel li trid u dan qegħda tagħmlu sabiex tirbaħ is-simpatija tagħha. Fil-fatt, C qegħda sa ċertu punt tinduna bil-kwistjonijiet ta' bejnietna u qegħda ddum barra. Anzi ngħid kienet qed iddum barra anke sas-sagħtejn ta' fil-għodu meta għad għandha 14-il sena. Filwaqt jiena nipprova nżommilha E tħalliha tagħmel li trid sabiex it-tifla ddu kontrija.

Jiena dejjem kont nieħu ħsieb it-tfal u peress li kont teacher dejjem għenthom fl-istudji tagħhom u għadni interessat nagħmel dan. Peress illi għal dawn l-aħħar xhur jiena ħadt ħsieb id-dar u l-bżonnijiet tat-tfal u naħseb jkun fl-aħjar interess tat-tfal jgħixu miegħi, qed nitlob il-kura u l-kustodja kemm ta' C kif ukoll ta' D. Jiena issa pensjonant u għandi l-ħin kollu biex nieħu ħsiebhom matul dawn l-aħħar xhur anke meta kapriċċożament E telqet mid-dar għal żmien twil.

Jiena bħalissa ninsab irtirat peress li għalaqt iż-żmien għall-pensjoni. Minn Malta ma nieħux pensjoni pero'

nieħu Stg325 fix-xahar minn Scotland tal-early retirement. E tmur taħdem klandestinament. Toħroġ fil-għodu u tiġi wara nofsinhar. Barra minn hekk qegħda tieħu, illegalment, is-social security. Jiena nformajt lid-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali li E kien għadha fl-istess dar miegħi u kienet qegħda tgħix fid-dar miegħi u mat-tfal. Jiena nixtri l-affarijiet kollha li jkollha bżonn il-familja fil-limiti tal-pensjoni żgħira li għandi. Ġieli anke nissellef xi flus mingħand hija Fr F biex inkun nista' nkampa. Għalhekk, ġaladarba E taħdem m'hemmx każ ta' manteniment da parti tiegħi anzi għandha tkun hi li tmanjni l-familja.

Pero', mill-ftit li għandi lest li nagħmel mill-aħjar sabiex immanjni lit-tfal sakemm idumu jistudjaw. Dwar manteniment lill-mara ngħid li hi taħdem, hija sew iżgħar minni u barra minn dan qegħda tieħu l-għajnuna tas-Sigurta' Soċjali, peress li ħadet ġurament falz.

Qabel iż-żwieġ E kellha Lm3,900 li tellgħet Scotland biex xtrajna karozza.

Qabel iż-żwieġ jien kelli dar, _____ (omissis), li sentejn wara begħna £20,100 sterlina u xi flus il-bank.

Kommunjoni tal-Akkwisti
Fiż-żwieġ aħna għandna:

1) _____ id-dar ta' _____ (omissis) li offrewlna tagħha Lm118,000, inkluz il-fee tal-estate agent li kienet kwazi Lm6,000 (iżda E ma riditx tiffirma l-konvenju);

2) bicca art quddiem l-istess dar li ma tistax tinbena u li xtrajniha Lm4,000 xi 6 snin ilu;

3) flat (_____ omissis) u garage ħdejh li flimkien iqumu bejn Lm40,000 u Lm50,000;

4) *karozza _____ (omissis) li kont daħħalt Malta bla dazju u kont xtrajt kważi £10,000 sterlina.*

Il-proprijeta' li għandna u kellna, vaganzi, vjaġġar, il-karozzi u l-għamara tqum ħafna kieku mixtrija b'self mill-banek. Pero' jiena dejjem ħdimt b'self mingħand ħija Fr F, u ġbidt għal dawn l-affarijiet li semmejt xi flus li kien hemm f'istituzzjonijiet finanzjarji. Illum fil-banek, kemm f'Malta kif ukoll barra m'għandniex flus. Preżentement, ħija Fr F baqagħlu jieħu kważi £9,000 sterlina u Lm4,900 Maltin, mingħajr ma tgħodd l-imgħax."

Illi da parti tagħha l-**konvenuta** tgħid hekk:

"Jiena Itqajt ma' A fis-sajf tas-sena 1978. Hu kien qiegħed Malta bil-vaganzi għaliex kien jgħix Scotland. Jiena u A żammejna kuntatt permezz tal-korrispondenza u komplejna niltaqgħu meta kien ikollu l-vaganzi mill-iskola minħabba li hu kien għalliem.

A kien infurmani mill-bidu li kien qassis u li kien qiegħed jistenna d-Dispensa mis-Saċerdozju. Fit-tieni sena li konna Itqajna hu kien beda jhegġiġni sabiex niżżewġu allavolja ma kellux id-Dispensa u għalhekk konna pruvajna nagħmlu mill-aħjar sabiex il-Kurja tagħtih id-Dispensa. Anke kellna laqgħa l-Kurja iżda A u l-qassisin preżenti tkellmu quddiem bil-Latin u ħadd ma spjegali x'kien qed jingħad. Wara l-laqgħa A qalli li għandna niżżewġu u tani x'nifhem li d-Dispensa xi darba tiġi. Jien kont xtaqt niżżewġu bil-knisja wkoll iżda ddeċidejna li niżżewġu biċ-ċivil biss sakemm u meta tiġi d-Dispensa u niżżewġu bil-knisja. Jien ħabbejtu u fdajtu u għalhekk aċċettajt niżżewweġ biċ-ċivil u nitla' miegħi bħala martu fl-Iskozja. Konna tkellimna u qbilna li konna ser nirritornaw Malta wara tlett snin.

Aħna żżewiġna fl-4 t'Awissu tas-sena 1980. Jiena mort ngħix fl-Iskozja ma' A u domna ngħix hemm għal ħmistax-il (15) sena.

Meta konna morna l-Iskozja jiena kont sibt xogħol mal-ewwel hemm bħala Segretarja f'Edinburgh. Niftakar ukoll jiena u A konna ddeċidejna illi jkollna Joint Account għalhekk il-qligħ tagħna jmur kollu f'kont komuni. Jiena kelli l-flus imfaddlin tiegħi minn qabel iż-żwieġ u qed neżebixxi 'DokMM1' ta' self lil żewġi li jammontaw għal tlett elef liri Maltin (LM3,000), liema ammont nippretendi illi nieħu lura. Minbarra dan qabel ma sifirna selliftu sitt mitt lira (LM600) biex ihallas ammont li kien issellef mingħand ħuh G B. M'għandix irċevuta tal-ammont imma żewġi kien arnmetta quddiem l-Avukat peċedenti tiegħi Dr Robert Abela u quddiem l-Avukat tiegħu illi kellu jirrifondihomli.

Fl-ewwel term tal-iskola, A kellu ħafna nkwiet mas-surrnast tal-iskola. Wara dan l-inkwiet, A kien għamel minn kollox sabiex jitlaq minn għalliem. Fil-fatt f'Lulju tas-sena 1985 konna xtrajna 'business' ta' Sub-Post Office / Newsagency. Ma' l-ewwel ġimgħa, A kien beda jaqta' qalbu u talabni biex inħalli x-xogħol li kelli u mmur fil-ħanut miegħu biex ngħinu. Minhabba illi kont nafdah u nirrispettah, jiena kont tlaqt minn xogħli bħala segretarja fl-Universita' ta' Edinburgħ u mort naħdem miegħu l-ħanut. Kelli naħdem ħinijiet twal, u minbarra illi ma kellix il-paga, jien ridt inlaħħaq ukoll mad-dar u mat-tisjir.

Wara li konna ilna madwar sena naħdmu flimkien, A beda juri l-karattru instabbli tiegħu u kien igerger illi hu biss kien jaħdem hemm u li jiena ma kont nagħmel xejn mentri fil-fatt kont inkun miegħu kuljum il-ġurnata kollha. Ma kienx jivvalorizza x-xogħol tiegħi. Kien igerger dejjem u qatt ma kien sodisfatt b'dak li kont nagħmel għalih. Jiena bdejt ninduna illi hu ma kien jikkuntenta b'xejn u għalhekk kien ikollna ħafna xi ngħidu. Jiena bdejt ninsisti biex inbiegħu kollox u niġu lura Malta kif konna ppjanajna qabel iż-żwieġ, jiġifieri li nirritornaw Malta wara tliet snin. Kien jaqbad argument fuq kollox u jien indunajt illi kien hemm ħafna rabja f'A u kien saħansitra jgħidli li kont dħaqt bih meta żżewiġtu u illi ried illi mmorru nkellmu lill-għaqda 'Relate' illi huma 'Marriage Counsellors' - imma fil-fatt qatt m'għamel appuntament.

Aħna konna ndumu naħdmu siegħat twal il-ħanut, normalment mis-sebgħa ta' fil-għodu sad-disgħa ta' fil-għaxija, u wara li konna ndumu daqshekk jiena kont nibda nsajjar kif naslu d-dar. Hu kien joqgħod jara t-televizjoni u nista' ngħid illi ma kienx jgħin fix-xogħol tad-dar. Illum inħares lura u ngħid li ma kienx lest għall-ħajja ta' koppja u miegħi kien dominant. Induna li għamel żball meta ddecieda li jiftaħ ħanut iżda minflok ammetta li għamel żball, kien joħroġ ir-rabja tiegħu fuqi.

Ngħid ukoll li kien hemm instabbilita' f'ħafna oqsma ta' ħajtu fosthom is-Saċerdozju, l-impjieg u anke fiż-żwieġ u fil-familja tiegħu qatt ma ssettija. Jien għamilt l-almu tiegħi biex ngħin għalhiex min-naħa tiegħi, kont kuntenta fil-impieg tiegħi iżda biex nassisti u ngħinu fid-deċiżjoni li ħa, anke jien kelli nidħol għall-piż mhux mistenni ta' siegħat twal ta' xogħol.

Fis-sena 1989, il-business inbiegħ. Kelli infittex xogħol ieħor u sibt xogħol temporanju (temp work) ma' Secretarial Agencies. A kien baqa' d-dar jirrangaha għaliex konna għadna kemm biddilna d-dar tagħna. Fis-sena 1990, kien twieled D u fis-sena 1991, twieldet C.

A kien sab impjieg f'Aberdeen u kien għalhekk li konna morna noqgħodu hemm. Jiena ma kontx kuntenta bil-moviment minn post għall-ieħor speċjalment meta kellna żewġ itrabi. Għalhekk jiena bdejt nirsisti nirritornaw Malta biex it-tfal seta' jkollhom għeruq u mhux iħossuhom barra minn posthom. Aħna rriklamajna d-dar għall-bejgħ. F'daqqa waħda, mingħajr avviz ta' xejn, A kien mar u bbukkja titjira għaliya u għat-tfal għal Malta u konna ġejna Malta waħedna. Konna xtrajna appartament _____ (omissis) bit-tir li ngħixu fih.

Jien u t-tfal għamilna sena u nofs fil-flat ix-Xemxija u fil-frattemp għamilna permuta u xtrajna d-dar matrimonjali tagħna, _____ (omissis) filwaqt li hallasna d-differenza fuq din id-dar. Biex ħallasna d-differenza fil-prezz, konna ħadna self għal żmien qasir mingħand Fr F, ħu A, imma konna ħallasnieh lura ftit wara. Fil-fatt jiena u

A konna ffirmajna karta li kienet tgħid li ma kienx baqagħlna dejn ma' Fr F.

Dan kien fis-sena 1997. Waqt illi A kien qiegħed l-Iskozja, hu kien qiegħed jipprova jbiegħ id-dar ta' Edinburgh u l-flus li konna qlajna mid-dar kien investihom f'kont li kien f'ismu biss u mhux f'isimna t-tnejn. Jiena lanqas kont naf bihom dawn il-flus. Ngħid li konna xtrajna l-ħanut b'xi Stg5,000 ċirka u meta bieghnieh daħħalna xi Stg44,000. Ukoll konna bieghna waħda mid-djar l-oħra li kellna għal xi Stg72.000 (konna xtrajniha b'xi Stg38,000 u ranġajniha). Apparti r-rikavat mill-bejgħ tal-ħanut, kellna proprjeta' oħra li eventwalment bieghnejna. Meta ġejna biex nixtru d-dar ta' _____ (omissis) niftakar li dan kien hi prezz ta' Stg99,000 li dak iż-żmien niftakar li għidt lil Joe li ma kellniex bżonn li nixtru il-post b'xi mortgage kbir għalhiex kellna flus biżżejjed mit-tranzazzjonijiet li semmejt, iżda hu ried u għażel li nieħdu mortgage. Għalhekk stajna ninvestu l-kapital li kien fadal.

Konna xtrajna appartement _____ (omissis) għal LM14,500 u ftit wara xtrajna wkoll garaxx għal xi LM4,000 ċirka. Meta tlaqt minn _____ (omissis) bit-tfal morna ngħixu hemm. A baqa' _____ (omissis) waħdu għal xi sena u nofs għalkemm kien jinżel waqt il-vakanzi. Imbagħad biegh id-dar f' _____ (omissis) tramite is-'solicitors' tagħna u daħħalna Stg120,000 li wara li thallas i- mortgage u l-ispejjeż fadlilna bilanċ ta' Stg20,000.

Meta kont naħdem l-Iskozja kellna joint account u l-pagi tagħna kienu jidħlu fl-istess kont minn mindu żżewwiġna u konna nieħdu mill-kont it-tnejn li aħna. Haġa ii kienet kontinwa matul iż-żwieġ tiegħi ma' A kienet illi dejjem ħallieni nieqsa mill-flus. Minn meta jiena kelli nieqaf naħdem għalhiex kelli t-tfal, jiena kelli f'idi biss iċ-Children's Allowance mill-Ingilterra. A kien jixtri u jħallas il-bqija kollha hu. Il-flus illi kien baqa' mill-bejgħ tal-proprjeta' tagħna kien dejjem f'idu u jiena qatt ma kont inkun naf dwar l-investimenti li kien jagħmel, u ħafna minnhom kienu kollha fuq ismu. Meta jiena kont ġejt Malta waħdi

bit-tfal, A kien jitlob lil ħuh, jiġifieri Fr F, sabiex jagħtini l-flus hu u mbgħad kien iħallsu bit-3% imgħax.

Waqf laqgħa bejnietna mal-Avukati, A stqarr li lil Fr F għandu jtiġi LM100,000 u dan l-ammont żdied għal LM128,000. Kellu karta f'idu A imma qatt ma pprezentaha. Miegħi Fr F qal li l-ammont kollu li kien dovut lilu tħallas. Niftakar li wara li konna xtrajna d-dar attwali tagħna _____ (omissis). Konna saldajna l-ammonti kollha li kellna nagħtu lil Fr F. Fr F kien qalli li dejjem tħallasnih lura.

Ngħid ukoll li sa dan iż-żmien kienu mmaturaw xi poloz t'assikurazzjoni li konna xtrajna fiż-żwieġ marbutin mal-mortgages tad-djar li konna xtrajna u kien mmaturaw, with profit. Niftakar li minn polza minnhom tħadna xi Stg40,000 li mit-tnejn l-oħra Stg 20,000 u Stg 22,000 il-wiehed. Xtrajna appartament ossja flat _____ (omissis) bi prezz ta' LM15,500 u garaxx ta' LM5,000.

Il-għied bejni u bejn A ma waqafx. Kien ikollna xi ngħidu fuq diversi sitwazzjonijiet kif u meta nnaddaf id-dar, meta bdejt nieħu lit-tifel fi Playgoup għal sagħtejn darbtejn f'gimgħa. Fuq din, A kien għamel xenata. Hu ma kienx jafda, iżda ma kienx ikun irid jakkompanja lit-tfal hu, anke meta kien ikollhom laqgħat fil-weekend, meta allura ma kellux xogħol. Meta t-tfal bdew jikbru, A kien oggezzjona jekk kienu jkunu ser jidhlu f'xi grupp jew jagħmlu xi attivita'. A anke rrabja u għamel xenata għaliex bagħat lil D għall-privat tal-Matematika għalhiex ma riedx iħallas. Imma hu kien imur għand ħutu jagħti l-privat lin-neputijiet! A lanqas qatt ma kien ikollu ħin għalihom u lanqas kien jgħinni biex inwassalhom fejn għandhom bżonn imorru. Dejjem morna kullimkien bil-mixi jew bit-trasport pubbliku. Minkejja l-ostakoli li dejjem għamel A lili u lil uliedu D xorta waħda rnexxielu bil-ħila tiegħu nnifsu u tiegħi jgħaddi minn għaxar eżamijiet fil-Livell Ordinarju fis-sena 2006. Issa C li wkoll marret tajjeb qeda tagħmel l-'A' Levels.

A kien dejjem jgħidli illi ma kont tajba għal xejn. Qatt ma kien isib paċi fl-affarijiet li kien jagħmel lanqas ma seta'

jsib stabbilita' meta twieldu t-tfal. Bqajna l-Iskozja għal aktar minn tlett snin minnkejja li kien wegħdni nirritornaw wara tlett snin u jien aċċettajt id-deċiżjoni tiegħu. Meta ġejna Malta iktar irrabja u saħansitra meta konna dħalna ngħixu fid-dar ta' _____ (omissis), kien qalli li kien iddispjaċut li kien telaq minn qassis. Jien kont ħadtha bi kbira ħafna għaliex tlaqt il-familja biex inkun miegħu.

Meta konna Malta, hu kellu mpjeg imma mbagħad kien iddeċieda illi jaħdem barra minn Malta wara xi erba' snin li konna ilna hawn, avolja kellu mpjeg tajjeb bħala facilitator f' _____ (omissis) (l-impjegati tiegħu) kienu tawh opportunita' li javvanza bħala Co-Ordinator tal-facilitators f' _____ (omissis). Kien ilu jippjana u jikkalkula kollox u lili kien infurmani bil-pjanijiet tiegħu f'daqqa. Jien kont drajt ma nargumentax miegħu sabiex inżomm il-kwiet fid-dar, speċjalment minħabba t-tfal, pero' kont għidtlu li kien ser iħarbat lit-tfal b'din l-azzjoni. Dan kien għall-ħabta ta' Marzu tas-sena 2001.

Il-ġlied żdied bejnietna. Beda jakkużani li kont qed ngħaddi xi flus lill-familja tiegħi. Oħti kienet xtrat dar tagħha u hu akkużani li għintha bil-flus meta jien ma kellix flus f'idejja għalhiex kollox kien żamm hu. Darba minnhom kien mar biex jirrilaxxa l-karrozza tagħna mid-dwana u milli stajt nifhem kellu xi jgħid f'dik l-okkażjoni. Ġie kkargat id-dar għalija u beda jgħajjat u nfexx fija u tani daqqa ta' ħarta fuq wiċċi. Jien kont qed nipprova nfehmli li ma kellux jirreaġixxi b'dak il-mod, iżda hu ma jistax jaċċetta min jikkuntrarjah u tani d-daqqa li semmejt. It-tfal twerwru u qabbdu miegħi. Wara wrieni li ddispjaċih u morna nieħdu pizza flimkien bħala familja. Din kienet sitwazzjoni normali fil-ħajja tagħna għaliex A kien jintilef u mbagħad jintebah bl-iżball tiegħu u jiddispjaċih.

Kif diġa' semmejt, kien ikollna ħafna argumenti. Aħna konna kellimna lil ħuh, Fr F, imma A qatt ma kien ried illi jitkellem ma' xi counsellors li ma kienx membru tal-familja. Jiena saħansitra ċempilt Ta' Kana biex nagħmel appuntament aktar minn darba, imma A kien dejjem jevita l-problema għaliex kien jahseb illi ħadd ma kien jaf iktar minnu. Nista' ngħid illi A qatt ma kien kuntent b'xejn.

Jiena tal-opinjoni illi kellna x'kellna, A qatt ma kien kompletament sodisfatt bil-ħajja tiegħu magħna minħabba l-instabbilita' li għandu fil-karattru tiegħu.

Fis-Sajf kien hemm xi drabi meta kont nitla' _____ (omissis) mat-tfal. A aktar ma kienx jigi milli kien. Jiena u t-tfal qattajna ħafna ġimgħat sbieħ hemm illi hu ma riedx sehem minnhom. Kien hemm perjodu ta' madwar tliet snin wara li bdew il-proċeduri fejn jien u t-tfal ma stajniex nidħlu fil-proprjeta' minħabba li A kien biddel is-serratura. Jien għamilt rapport l-pulizija. Wara xi sena kien cempilli Pulizija PC Camilleri u staqsieni għar-raġel. Qalli li kiteb xi ittra. Jien malajr intbaħt mill-konverżazzjoni, li A qalilhom li kien reġa' poġġa s-serratura u jien stajt nidħol. Nemfasizza li din semmejtha lill-Pulizija jien, u hu ma kienx speċifiku miegħi. Kont ergajt tlajt Għawdex niċċekkja u sibt li ma stajtx nidħol – iċ-ċavetta ma kinitx taqbel. Ergajt mort nagħmel rapport il-pulizija (ara rapport – DokMM2). Il-pulizija ċempillu dak il-ħin u A baqa' jinsisti li dik is-serratura li kien hemm oriġinali. Meta l-pulizija qallu li ma taqbilx, A qallu biex jgħidli ntih 'forty cents' - u jaqtagħli ċavetta! Wara ftit ġimgħat f'Settembru ta' 2007 reġgħu ċempluli mill-Għassa tar-Rabat Għawdex u qaluli li r-raġel mar tahom kopja taċ-ċavetta li biha nkun nista' nidħol fil-flat. Għidtilhom biex jgħidulu jthili Malta u fil-21ta' Settembru 2007 ġiegħelni niffirma li tahieli. L-añħar li konna hemm kien f'Awissu 2004. Jien s'issa darba mort u ndunajt li minn hemm Joe neñħa xi affarijiet bħal borom, bed linen u radio. Dawk li ndunajt bihom dak il-ħin. Biex jivvendika ruħu minni, jbatu t-tfal għax ma stajniex immorru fil-flat għal xi tliet snin. Fuq kollox, meta ħuh Fr F kien iċempillu biex imur bħala Tour Leader ma' xi grupp, kien jaħtaf l-opportunita' u jitlaq. Jiena dejjem kont nibqa' nieħu ħsieb u nrabbi lil uliedi. Minn fuq, A kien jgħid illi xtaq aktar tfal u kien jitfa' l-botti biex immur naħdem u t-tfal ikunu jistgħu joqogħdu mal-ġirien meta jigu mill-iskola.

Meta A kien qiegħed jaħdem l-Ingilterra minn Awissu tas-sena 2001 sa Ottubru tas-sena 2003, jien kont qiegħda ngħix b'mitejn u ħamsin lira (LM250) fix-xahar li kien jittrasferili fil-kont Fr F. B'dawn il-flus, jiena ridt inhallas il-kontijiet u anke l-ispejjeż kollha tiegħi u taż-żewġ uliedi. A

kellu paga ta' Stg26,000 fis-sena. Meta gie lura Malta, hu ma gab xejn flus miegħu u dan wara li kien ilu jaħdem l-Ingilterra għal madwar sentejn u qatt ma baġat flus Malta. Minn fuq, kien jitlobni l-irċevuti ta' x'kont nonfoq u jiċċekkjali x'għandi fil-portmoni, u jakkużani li kont qed nagħti l-flus lill-familja tiegħi. Darba kien anke ħebb għalija serjament għaliex kien qal li kont qed nagħti kartun ħalib lil ommi.

F'Diċembru tas-sena 2001, A kien ġiegħelni niffirma ittra lil Bank of Scotland li skoprejt illi kienet biex il-kont tal-bank idawru fuq ismu hiss. Din il-ħaġa reġa' għamilha f'Settembru tas-sena 2003 meta qajimni mis-sodda f'nofs ta' lejl biex niffirma nota, biex il-Life Policy mal Friends Provident (Dok MM3) immaturat u li kienet fuq ismi, kont niffirmaha u b'hekk iċ-ċekk kien jidhol fil-kont illi kien dawwar fuq ismu. Dan juri biċ-ċar illi A kien ilu jippjana biex il-finanzi jaqlibhom f'ismu biss. Jien nammetti li dejjem fdajtu u ma kontx nobsor x'kien qed jagħmel. Il-ħaġa li kont rajt stramba dakinhar kienet illi filgħodu kien qalli biex inċempel lill-Building Society biex nistaqsihom jekk setgħux joħorġu ċ-ċekk tiegħi fuq ismu wkoll apparti s-sehem tiegħu. Aħna kellna madwar Stg7,100 kull wieħed li kien fil-fatt ħa kemm tiegħu kif ukoll tiegħi li ammontaw għal Stg14,000.

It-tensjoni bdiet tiżdied fid-dar meta A kien gie lura Malta għal kollox f'Ottubru tas-sena 2003. Minn meta rritorna lura Malta, A kien jittrasferixxi LM300 fil-Joint Account li kellna ma' l-HSBC minħabba illi l-paga tiegħu kienet tidhol dirett f'kont f'ismu biss. Minkejja l-fatt illi l-iskop li jittrasferili dawn il-flus kull xahar, kien biex nħallas u nieħu ħsieb l-ispejjeż tal-ħajja u tat-tfal għas-saħħa u edukazzjoni, A kien jġbed liberalment u mingħajr ma jinfurmani minn dawn il-flus. Fil-fatt mhux l-ewwel darba li kont immur niġbed mill-ATM u kont ninduna li ma kienx hemm flus fil-kont u għalhekk ma kellix minn fejn nixtri l-ikel. Hu kien beda jgħidli biex noħroġ naħdem u kien anke jgħajjarni mat-tfal li kont maħmuġa, għažżiena u ma jjena tajba għal xejn. Beda jkun aggressiv u jsawwat lili u lit-tfal. Hu ried li kollox isir kif ried hu. Ir-rabja fih baqgħet tiżdied u l-ħajja saret diffiċli ħafna. Jiena dejjem ippruvajt

inżomm il-paċi u ħallejt ħafna azzjonijiet ħżiena tiegħu għaddejnin, per eżempju meta kien għalaq il-Joint Account tal-HSBC u qalli li issa se jibda jtini flus cash hu u darba saħansitra tani madwar ħames liri biex nixtri l-ikel għas-Sibt u l-Ħadd.

Kien hemm okkażjoni f'Diċembra tas-sena 2003, meta A kien mar għand il-ġenituri tiegħi u kien tahom tbaqbieqa kbira. Dan kien meta l-familja tiegħi ma kellha l-ebda idea bl-inkwiet illi kelli fiż-żwieġ. Niftakar tajjeb illi A kien ilu jgħidli li kellu dubji fuq il-paternita' ta' D, it-tifel tagħna. Ommi kienet taf xi ħaġa b'dan A kien mar għandhom u ommi kienet staqsietu sempliċiment jekk kienux għamlulu xi ħaġa ħażina, u A kien sploda. Minn wara dan l-episodju, aħna konna morna kellimna lil counsellor Ta' Kana – Dr. Michael Galea. Dan mill-ewwel kien induna illi A kellu mibgħeda kbira lejja u lejn il-familja tiegħi u bil-problema li kellu A fil-karattru tiegħu illi kienu qegħdin isiru aktar evidenti aktar ma jgħaddi ż-żmien. Ovvjament, A kien qal li l-counsellor ma kien qed jgħinna u wara t-tielet laqgħa kien irrifjuta li nibqgħu nattendu dawn il-laqgħat.

Karattru ta' A

A beda juri l-problema ta' kontroll assolut fuqna u fuq ħajjitna, fuq il-flus u fuq dak kollu kien jikkonċerna l-familja b'mod ditattorjali u perikoluż. Min ma jaqbilx miegħu, A kien jipprova jkissru u jeliminah – fil-fatt kien kiteb ittra lill-Ministru tal-Ġustizzja biex jaqla' l-inkwiet lill-ewwel medjatriċi li kellna l-Qorti. Anke pprova jaqla' l-inkwiet li l-Ispettur Karlo Ellul fuq il-kwistjoni tal-magazine Playboy għalhiex A ried li l-Ispettur jipproċedi kontra n-neputi tiegħi William. Ukoll ipprova joħloq inkwiet lir-raġel t'oħti biex itelliflu 30 sena servizz mal-Korp tal-Pulizija. Kien anke pprova jirrikatta lill-familja tiegħi sabiex jagħmluli pressjoni u nċedilu kollox. Hu anke kien imur jagħmel rapporti kontinwament lill-Pulizija kontra t-tfal u kontrijja fejn jgħid li aħna nkunu vjolenti miegħu. Meta t-tfal kellmu lill-ewwel Avukat tat-tfal, Dr Silvio Brincat, A beda jiktiblu ittra wara ittra fuq x'inhi tagħmel it-tifla tagħna C u x'qed nagħmel jjen.

Barra li jimmaltratta lili u saħansitra lil uliedu, per eżempju għaliex it-tifla li dakinhar kellha madwar tlettax-il sena, u ma felħitx għal dak li bdiet tarah jagħmel, bdiet tirribella. A beda jippersegwitaha u jsegwiha kull fejn tmur u jiksirha quddiem ħbiebha. Anke wasal biex qabbad Private Investigator warajja u warajha. Qalgħat ħafna swat li bil-mod biex tinsih, barra r-rapporti kontinwi lill-Pulizija saru jafuha b'isimha. Kiteb kemm-il ittra l-iskola biex jara l-progress tagħha u jipprova juri li kienet sejra lura fl-istudju u dan għalhekk ikun tort tiegħi. Jien kont inkorraġġejtha biex tkellem l-School Counsellor, imma anke hawn beda l-inkwiet għax beda jinsisti u jkteb biex imur ikellmu hu. Din tal-iskola dahal fiha anke ħuh il-qassis Dun F B, li ċempel kemm-il darba l-iskola biex ikellem lis-Sister. Imbagħad meta sar jaf min kien l-School Counsellor ipprova biex ikellmu hu. Wasalna li kelli jintervjeni il-Counsellor tal-iskejjel tal-Knisja mill-Kurja u kellna laqgħat miegħu. Xorta waħda A baqa' jrid imur ikellem lil form teacher meta t-tifla waslet għall-O' levels. Fil-fatt reġa' kellu laqgħa mal-Form Teacher u Sister Anne u Sister Aloisio. L-għan tiegħu dejjem mhux biex jara kif jagħmel u jgħin lit-tifla, imma biex jagħti t-tort lili talli qiegħda tagħmel it-tifla. Hu teacher u qatt ma ndenja ruħu jieħu nteress fl-istudju tat-tfal – dejjem jien nieħu ħsieb u nara x'għandhom bżonn. Anzi meta noqgħod ħdejjhom sakem jagħmlu l-homework, jgħidli li rrid nagħmilha tat-teacher u biex inħallihom.

Persekuzzjoni oħra kbira hija ma' tal-familja tiegħi meta pprova jirrikatta mhux biss lili biex nitlaq mid-dar, imma lil ħija biex jikkonvincini nitlaq mid-dar u lil oħti għamilha l-istess.

Kiteb ukoll ittra lid Depot tal-Pulizija biex irrapporta lil missieri (78 sena) li għandu l-armi d-dar. Cempilli l-Ispettur Grima (f'xi Awwissu ta' 2007) u qalli li r-raġel kiteb ittra lill-Kummissarju f'Ġunju tal-2006 u staqsieni jekk missieri għandux xi armi d-dar. Fil-fatt anke marru d-dar tal-ġenituri tiegħi Sargent u pulizija biex jivverifikaw. Dan s'intendi A għamli biex jippersegwita u jinkwieta anke l-ġenituri tiegħi. Kiteb ittra oħra fuq ir-raġel t'oħti li hu fil-

pulizija u għamillu akkużi serji biex itelliflu s-servizz. Dan jistqarru r-raġel t'oñti H I fl-affidavit tiegħu wkoll.

Żviluppa karattru li jañbi u jsakkar kulma jista'. Mhux biss, iżda anke biex jiekol, ifittex isakkar. Anke jinqafel fit-toilet biex jibgħat xi SMS's. Biex ikellmek, ġo d-dar tagħna f'_____ (omissis), jinsisti li tidħol ġol-kamra u jagħlaq il-bieb warajh. Bħalissa fil-karozza iñalli l-wallet eċċ fil-booth biex żgur ma jdaññalhomx ġewwa. Jorqod bil-bieb imsakkar u jagħmel sigġu wara l-bieb. Jien ikolli nħabbatlu meta jkolli bżonn inġib ħwejġi. Jibda jagħmilieli diffiċli biex jiftaħli l-bieb u jgħajjarni, saħansitra waqt li nkun qed naqla' ħwejġi, jibda jagħlaqli l-bibien tal-gwardarobba fuqi biex iwegġagħni. Iñalli ż-żraben quddiem il-bibien tal-gwardarobba fin-naħa tiegħi biex meta niftaħ ikunu fin-nofs, meta għandu ħafna spazju fil-kamra fejn iñallihom. Darba minnhom għamilli basla mħassra fil-gwardarobba. Fis-Sajf tal-2008 mar jaqta' l-bajtar u wara tliet ijiem sibt ġurdien mejjet taħt is-sink tal-kċina. Jien ilni norqod ma' l-art fil-kamra tat-tifla minn Novembru 2004 għax hu ħa l-kamra tas-sodda matrimonjali għalih.

Id-diskors oxxen li jindirizza lili u l-persunti anke fil-preżenza tat-tfal, ma jagħmlux ġieħ lil ebda persuna, aħseb u ara lil min għadu jgorr miegħu l-Ordni Sagri.

Vjolenza fiżika u psikoloġika

Huma diversi d-drabi meta sawwatni A u anke lit-tfal speċjalment lit-tifla. Għamilt diversi rapporti lill-pulizija mill-2004 'l hawn (ara kopji tar-rapporti tal-pulizija u certifikati tat-tobba (Dok MM4).

Minbarra l-argumenti u ż-żebliħ kontinwi li jindirizza lejja, anke fil-preżenza tat-tfal, sakkar il-freezer b'katina u katnazz, ġarr il-fridge fil-kamra tas-sodda biex jien u t-tfal ma jkollniex aċċess għaliha u jsakkar il-bieb tal-kamra tas-sodda. Żvojta l-kamra tal-pranzu mill-kristall u ħadhom x'imkien. Fil-fatt ġarr bosta affarijiet mid-dar u ma jħabbilx rasu li se jbatu t-tfal ukoll, eż neñña l-internet u wara sitt xhur beda jhallsu t-tifel u hu kien jagħmel użu minnu wkoll, biex niprintjaw xi project tal-iskola jkollna niġru 'l hemm u 'l hawn nittalbu lil xi ħadd għax ħa l-printer u ġabu lura

miksuri. Pero' l-aktar vjolenza psikologika li għamel fuqi hija li qatagħli l-flus kollha u biex ikollna x'nieklu, irrid nipprepara lista li minnha jiddeċiedi x'jixtri jew xi jħalli barra. Darba minnhom qattħagħha biċċiet il-lista li kont għamilt. Dan kien isir meta ma kienx ittini l-manteniment. Minn qabel inqala' dan l-inkwiet kollu kien jitlobni nurih l-irċevuti ta' xi xtrajt.

Meta beda l-proċess tas-separazzjoni, A beda hobby ġdid u qabad u biddel is-serraturi tal-bieb tal-garaxx ta' _____ (omissis), u dawwar katina b'katnazz max-xatba tal-bieb ta' barra biex jien ma nkunx nista' nerġa' lura d-dar. Ġibtlu l-pulizija u wissewh biex itini ċ-ċwieviet. Quddiemhom tahomli u deherna quddiem il-Maġistrat Montebello u wissih li jekk jerġa' jagħmilha jeħel il-ħabs. Meta rritornajt lura d-dar kien isakkar il-bieb tal-main bedroom (lili neħħiehli ħwejġi kollha mill-gwardarobba biex ma jkollix għalfejn nidħol – damu xhur fuq is-sufan fl-intrata). Fil-main bedroom ġarr il-fridge u l-ikel kollu mill-cupboards – meta kien imur ix-xogħol, kien isakkar. Sakkar ukoll il-garaxx minn barra u l-bieb li nidħlu għall-garaxx minn ġewwa biex jien ma jkollix aċċess għall-posta. L-istudy sakkru wkoll għax hemm kellna l-files u l-karti kollha li eventwalment meta l-Maġistrat ġiegħlu jiftaħ, ġarrhom għand ommu, mbagħad għand wieħed minn ħutu – sa anke dak (ħuh ex-patri) għamillu filing cabinet għad-dispożizzjoni tiegħu!

A lili jakkużani li jiena vjolenti miegħu u mat-tfal – anke semma kemm-il darba li jien għamiltli sikkina ta' 18 il-pulzier m'għonqu. Din xi waħda mill-fantasiji ta' moħħu għax lanqas biss għandna fil-pussess tagħna d-dar sikkina dak il-qies. A huwa ta' statura ikbar u iktar b'saħħtu minni, aħseb u ara kemm jiena nista' nkun vjolenti miegħu. F'waħda mix-xenati vjolenti li għamel magħna kien darba s-Sibt bil-lejl u qala waħda għax it-tifla ġiet tard. Qabad umbrella li kienet f'idejn it-tifla, kissrilha l-manku tal-injam, lewiha fi tnejn u beda jtina biha. Imbagħad tela' jixhed quddiem il-Maġistrat li kienet it-tifla li għawgitha (umbrella sewda tal-irġiel!). Wara l-kawza mar id-dar u staqsa lit-tifla min għawweġ l-umbrella fi tnejn.

Jien mat-tfal dejjem nimxi bir-raġuni u mhux bil-forza u bil-bullying kif jagħmel hu.

Meta t-tifel ma marx tajjeb fl-eżamijiet tal-mocks għall-O' levels, A sakkar lit-tifel fil-kamra xi 10:00 pm wara li kien ilu ġurnata barra, għamillu xenata u xeba' manja – jien ma stajt nidhol. Din kienet waħda mill koroh – it-tifel ma ridnix inċempel il-pulizija. Imbagħad wara beda jżiegħel bih u jipprova jagħmih bil-flus. Imma A ħadha r-riposta għax it-tifel taħt dak l-istress kollu u bl-għajnuna tiegħi rnexxielu jgħaddi minn għaxar eżamijiet tal-O' levels. Għamel xhur sħaħ isakkar lit-tifel fil-kamra bil-lejl għax jaħseb li jien se nkun vjolenti miegħu.

A huwa bniedem li huwa obsessjonat bil-ħażen u jissuspetta l-ħażin biss. Kien hemm diversi akkużi min-naħa tiegħu. Lili Kien qalli li kont mort ma' rġiel oħrajn u stajt tajtu l-AIDS. Kien anke qal li forsi t-tfal ma kinux tiegħu u anke kien qabbad Private Investigators fl-Iskozja. Din hija fantasija ta' moħħu u fil-fatt m'għandi l-ebda oġġezzjoni li l-paternita' tiġi ppruvata. Qed jibqa' jgħid li qed naħdem u għalhekk ħadt ġurament falz. Anke li jiena tajt eluf ta' flus f'affarijiet lill-familja tiegħi. Meta ħadt lit-tifla għand it-tabib ħaseb illi kienet tqila u għaliex toħroġ mal-ħbieb u jgħid illi se tieħu d-drogi. Meta darba ħrigt fil-għodu kmieni, hu kien issuspetta li kont mort Dingli Cliffs biex naqbez u meta ġie lura d-dar fil-għaxija nsista li t-tifla torqod fil-kamra miegħu u ġarrilha s-saqqu fil-kamra miegħu. Hu kien jsegwini ħafna drabi bil-karozza biex ikun jaf fejn immur.

Jien rajt il-karattru diżonest ta' A ħiereġ sew meta kien spiċċa biex ġiegħelni, niġbed ħamsa u għoxrin lira (LM25) mill-kont tat-tifla biex ngħixu bihom. Fil-fatt, lit-tfal hu ma jagħtihomx flus kontanti imma jzommilhom kont f'pitazz u jġiegħlhom iħallsu ta' kollox kien anke jgħidilha biex tħallas għall-ikel u l-cat litter tal-qattus tagħha.

Għall-perjodu ta' sentejn bejn is-snin 2004 u 2006, A kien qiegħed jeżercita l-poter tiegħu bi vjolenza mentali, emozzjonali u anke fiżika fuqi u fuq it-tfal fid-dar. Hu kien jsawwat lili u lit-tfal u jsir qisu monsturu li litteralment jintilef

minn sensih. Jiena ma nkunx vjolenti miegħu w jekk ikollu xi grif, dan huwa għaliex nipprova niddefendi ruhi.

Fid-dar jagħmel ħafna ħsara u ma jammettix li għamilha hu. Il-mejda tal-kċina baraxha u jpoġġi l-platti u l-mug sħan mingħajr il-placemat. Qala' t-transformer tar-Reverse Osmosis u ilha ma tintuża minn Diċembru 2000, kisser xi ħġieġ meta sakkarni fuq il-bejt. Huma jisimgħu lil missierhom jgħajjarni u jerfa' idu fuqna, iżebblaħni, jobzoqli u jgħidli kliem vulgari u oxxen u anke jheddidni li se joqtolni b'daqqa waħda u anke jhedded lit-tfal. Il-ħin kollu jgħidilhom kontrija u jgħawwihom kontra tiegħi. M'huwix missier ta' eżempju tajjeb meta joqgħod jigrigewwa d-dar fis-sajf bil-qalziet ta' taħt biss quddiem C li għandha ħmistax-il sena u anke joħroġ fuq il-bejt. Anke nafu li jara l-pornografija kemm fuq l-internet u kemm fuq is-Satellita. Darba minnhom lit-tifla qalilha li "Ommok lanqas taf tagħmel is-sess".

Meta kien għadu jaħdem (illum penzjonant) A kien jagħmel granet sħaħ barra u joħroġ mal-ħbieb tax-xogħol u jigi lura f'xi s-sagħtejn ta' fil-għodu. Ovvjament, jiena noqgħod id-dar mat-tfal. Għamel żmien joħroġ u jigi tard bil-lejl, beda jindilek u jisprejja l-fwieħa u jbidde l-lit-tfal jgħidilhom li ħiereġ ma' tax-xogħol. Kellu ritratti jigrifl-istudju ta' Charmaine Vella li kienet teacher tal-physics fejn kien jgħallem. Ma damitx miegħu għax malajr indunat x'inhu – fil-fatt kienet telqet minn xogħolha mill-iskola s-sena ta' wara. Jiena kont għamilt minn Novembru 2004 sa Novembru 2006, waqt li għaddejjin minn dan it-terror kollu, nsajjarlu, u naħsillu ħwejġu u nnaddaf il-kamra li juża u ma kienx itini one cent waqt li hu kien joħroġ u jigi f'xi nofs il-lejl u ħadd ma jaf fejn kien ikun.

Kien hemm diversi drabi meta A akkużani li ma kontx fidila lejha. Dan kien kemm meta konna ngħixu barra minn Malta u anke meta ġejna lura Malta. Hawn kien akkużani wkoll li l-għajnuna soċjali li inieħu ħadtha għax kont qed norqod ma' xi ħadd mid-Dipartiment. Jien dejjem kont mara ta' principji u onesta', leali u fidila lejn żewġi. Qatt ma tajt kunfidenzi lil ħadd. Qatt ma konna familja li

nrawmu ħbiberiji żejda u mhux flokhom għal mara miżżewġa.

Lit-tfal ma jipprovdilhomx biżżejjed x'jieklu u fil-fatt dejjem igergru l-fridges vojta. Lit-tifla lanqas ried iħallsilha t-trasport tal-iskola u għamlilha bus pass. Lili kien ilu jagħtini manteniment minn Awissu 2004 u tani sittin lira (LM60) mid-9 ta Settembru 2006 għalkemm mhux regolarment, u għadu sal-lum lanqas tani l-arretrati kollha dovuti tal-manteniment.

Fi kliem ieħor, A kien jagħtini sittin lira fil-gimgha u b'dan l-ammont jiena ridt nlaħħaq mal-ispejjeż tal-ikel, biex ngħixu u l-bżonnijiet taż-żewġt itfal li qed jikbru u li għandhom bżonn aktar flus minn qatt qabel għall-ħwejjeġ u għall-ħruġ. It-tifla C għandha bżonn ċerti medicini apposta minħabba kundizzjoni li għandha u D għandu wkoll spejjeż ta' nuċċali tal-vista kif ukoll tal-braces mingħand id-dentist. Jiena rrid inħallas dawn l-ispejjeż kollha barra l-bżonnijiet ta' kuljum għaliex A jirrifjuta li jħallas u anke kien għamel ħabta jitlobni l-flus għall-petrol jekk jieħu t-tfal x'imkien.

A mhuwiex onest u mhuwiex ta' commitment. Jiena nemmen illi kienet il-perseveranza kbira tiegħi li wasslitna s'hawn. Fil-fatt, meta deherna quddiem il-Vigarju Said Pullicino għal l-annullament mill-knisja hu kien qal lil A illi kien jaf tajjeb il-każ tad-Dispensa tiegħu, u dan l-annullament kien każ aktar serju. L-instabilita' ta' A hija element illi jiena u t-tfal irridu bil-fors ngħixu biha ta' kuljum minħabba li għadna ngħixu fi-istess dar sallum. It-tfal ma jifilħux jaraw akjar vjolenza għaliex dan l-aġir qiegħed ikun ta' dannu kbir għalihom.

Ir-rwol ta' A bħala missier

Jiena ma nistax ngħid illi A hu missier tajjeb u eżemplari. Dejjem jgħid li hu ried erbat itfal u bi tnejn ma kienx kuntent. Madanakollu, qatt ma kellu ħin għalihom it-tfal, u lanqas fix-xogħol tal-iskola qatt ma nteressa ruħu. Fil-fatt meta jagħmlu l-homework, dejjem jgħidli nipprova nagħmilha tat-teacher. Meta bgħatt lit-tifel xahar privat qabel l-O' levels għamel xenata sħiħa u fuq kollox ma

ħallasx one cent hu. Kont ħallasthom jiena mill-flus tar-Relief. It-tfal waslu sa fejn waslu bil-ħila tiegħi għax hu x'ħin ifettillu jitlaq bħal meta qabad fl-2001 u mar sentejn l-Ingilterra. Lanqas kien prezenti meta t-tifla għamlet il-Grizma tal-Isqof. Ma qagħadx iqis li se jkissirhom it-tfal, imbasta jakkumula l-flus fil-kont tal-bank. Meta t-tifel, sentejn ilu kellu summer job, A kien għamillu kemm-il xenata biex iġegħlu jtih il-flus ħalli jzommomlu hu.

It-tfal jaraw lil missierhom jobżoqli u jsawwatni u ma jtinix flus. Jgħidilhom ħafna tgħajjir fuqi – fil-fatt f'waħda mix-xenati mat-tifel meta jien ma kontx id-dar, qabad ritratt tiegħi u beżaq fuqu. Issa ħalla l-frame vojtt ma nafx x'sar mir-ritratt.

Kif diġa' semmejt aktar 'il fuq, lit-tifla għamlilha kemm-il rapport mal-pulizija u l-aħħar waħda kerha li għamel magħha kienet sakemm jien u tifel morna l-quddies f'Novembru 2006, kien taha xeba' kbira u mesaħ l-art biha u qasam żewġ lasti ta' l-xkupi fuqha (ara r-rapport tal-pulizija u tat-tabib Dok MM5). Il-lasti maqsumin ħadhom il-pulizija. Issa beda jipprova jirraġa magħha u jziegħel biha u jwassalha 'l hemm u 'l hawn. Kienet qattli li talabha ħames Ewro għal petrol kull darba li jwassalha jew imur għaliha. Minn Awissu 2008 iddeċieda li ma jużax aktar il-karrozza u qegħda fil-garaxx bla liċenzja mħallsa u juża tal-linja. Għandi kemm il-ittra mingħand Dr Reno Borg fuq kif qed inrabbu t-tfal. F'Marzu 2008 marru party u għax damu ma ġew, ma jirrapportahom neqsin. Bosta drabi ikun hu stess li jwassalhom u jgibhom meta jkunu se jdumu, imma biex jeżerċita l-kontroll imur għand il-pulizija u għand l-avukat biex jiktibli l-ittri (għalhekk għandu flus!) u jitfa' r-responsabbilta' fuqi. Fil-fatt hu stqarr li hu kapaċi aktar minni jrabbihom it-tfal! Jarahom mill-inqas għax jitlaq minn kmieni u jiġi meta jkunu barra. Fil-fatt it-tifla batiet ħafna u kienu jtuha panic attacks u tintifef minn sensiha meta jtaha xi xeba'.

A qatt ma kkommetta ruħu f'xejn

Il-passat ta' A huwa l-akbar xhieda ta' dan kollu. Qatt ma qal kemm dam saċerdot u għala telaq. Il-fatt huwa li wara sar jafni, ma ddejjaqx jizzewweġ barra l-knisja biċ-ċivil.

Fil-fatt kien qalli f'itra li jekk mhux se nizzewgu dak is-sajf tal-1980, stajna ninsew kollox. Wara għaxar snin stajna nizzewgu bil-knisja meta giet id-Dispensa. Anke l-fatt li ma konniex miżżewwgin fil-knisja u ma konniex nitqarbnu, A ried it-tfal meta kien jaf li ma konniex nistgħu ngħammduhom. Bħala qassis jien kont nassumi li kien jaf aktar minni l-valuri morali!

Wara xi erba' snin ta' żwieġ reġa' nduna li għamel żball sforz l-għaġġla tiegħu biex jiżżewweġ. Hawnhekk ma felaħx jerfa' din ir-responsabbilta' u wikka t-tort għal darb' oħra fuq ħaddieħor – fuqi. Beda jakkużani li dħaqt bih peress li beda l-paranojja tiegħu li jissuspetta li jien ma nħobbux. Kien l-atteġġjament tiegħu lejja u lejn uliedna li wassalna f'dan l-istat.

Is-sitwazzjoni preżenti

Bħalissa l-manteniment illi jiena qed nircievi permezz ta' digriet tal-Qorti datat 9 ta' Jannar 2007 (Dok MM6) ġie ridott minn sittin lira Maltin (LM60) fil-ġimgħa għall-tnejn u tletin lira Maltin (LM32) fil-ġimgħa minħabba li A ħareġ bil-penzjoni. Fl-Lulju 2008 meta t-tifel għalaq tmintax-il sena A baġħtli ittra bl-avukat fejn naqqasli ħames liri oħra u għandi sebgħa u għoxrin lira (LM27).

Fis-sena 2007, l-Imħallef ħareġ digriet biex jinqasam il-ħlas tal-kont tal-elettriku u l-ilma bejnietna jiġifieri nofs u nofs (Dok MM7). A qasmu tliet kwarti jien u kwart hu. Ħadli mill-arretrati tal-manteniment ukoll seħmi tal-istess kontijiet għall-flat t'Għawdex li jien ma kontx nista' nidħol fih. Irċevuti qatt ma tani ħlief kopji tal-kontijiet. Jien indunajt li ma jħallsux regolarment imbagħad jitlobni seħmi. Meta jerġa' jiġi l-kont li jmiss li s'intendi jkun jinkludi l-arretrati, jerġa' jitlobni l-ammont kollu.

Kif ħareġ dan id-digriet fl-2007, A malajr ġab it-technician u nizzel it-temperatura tal-heater (għandna solar panel). Dan ifisser illi fix-xitwa ma jisħonx l-ilma biżżejjed u fis-sajf m'hemmx lok għalfejn jinxtegħel. Baqa' jħalli l-heater 'on' il-lejl kollu anke fis-sajf u jekk ma nitfihx jien, iħallih mixgħul il-lejl u l-ġurnata kollha u ma jkunx hemm għalfejn. F'kollox ikun kattiv u ossessjonat.

Dan meta madwar sentejn ilu, A kien saħansitra għamilli nota biex ma naħlix ilma u dawl u neħħa l-bozoz mill-linef, qala' t-transformer mir-reverse osmosis fost affarijiet oħrajn li kien għamel. Madanakollu, għaliex jien ġejt ordnata mill-Qorti permezz tad-digriet fuq imsemmi illi nagħti sehmi mit-tnejn u tletin lira Maltin (LM32) li kont nirċievi kull ġimgħa, u minnhom inħallas il-kontijiet flimkien miegħu, A ma jħabbilx rasu u anke jagħmel siegħat sħaħ bil-linfa full on fil-kamra tas-sodda jaqra jgħajjat.

Preżentement, apparti mill-kont tad-dawl u tal-ilma, jien responsabbli mill-ftit ammont ta' manteniment li qed nirċievi illi nħallas il-kontijiet kollha l-oħra li għandna inklużi spejjeż tat-tfal, tobba, mediċini, ħwejjeġ, ħruġ u kull bżonn ieħor li jista' jkollhom. Anke l-linji tat-telefon għamilhom fuq l-Easyline u biex inċemplu jien u t-tfal nixtri l-cards. Dan kollu huwa konferma ta' kemm A ma japprezzax ir-responsabilitajiet tiegħu għall-fatt li ma jindenjax ruħu jara l-bżonnijiet tal-familja u jonqos b'mod gravi jipprovdi għall-familja skont il-mezzi tiegħu. Minn mindu kellna t-tfal u jien ma ħriġtx naħdem, il-ħajja miegħu saret vera insapportabbli u diffiċli u hu kien f'dan il-punt illi A beda jħaddem pjan biex jeħles minni u jakkumula kemm flus jista' għall-futur tiegħu biss.

A jonqos ħafna lil uliedu stess, u li kieku jiena ma kontx nieħu r-Relief, kieku jiena u t-tfal spiċċajna t-tlieta bil-ġuħ għax hekk iridna. Fuq kollox mhux talli ma jridx imantnini, talli qala' ħafna, ħafna nkwieta gravi mad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali għax tawn r-Relief u kiteb kemm-il ittra lid-Dipartiment kif ukoll lill-Ministru Dolores Cristina.

Meta l-Imħallef ħareġ digriet biex jibda jtini l-manteniment u A kien għadu jaħdem, xorta baqa' ma tahomlix u spiċċa għamel lejl arrestat qabel ma tani nofshom. Il-kumplament tahomli ftit ftit b'ittri mingħand l-avukata tieghi u xorta baqa' ma tanix ħames mija u wieħed u ħamsin (LM551) minnhom. Kemm-il darba kien itini ċekk 'crossed' biex ma nkunx nista' nsarrfu qabel ġimgħa li nkun iddepożitajtu. Kien hemm diversi drabi meta kien itihomli anke sa ħames t'ijiem tard (Dok MM8). Ma

jimpurtax li tfal iridu jieklu mit-Tnejn sal-Ħadd u mhux minn nofs il-ġimgħa. Issa biex itini tnejn u sittin ewro (€62) ewkivalenti għal seba' u għoxrin lira Maltin (LM27) flus kontanti, jiġi bil-karta biex niffirmalu, iżomm il-flus ma' ħobbu u jkun żgur li l-firma tkun perfetta kompluta bil-full stop kif jidhirlu hu qabel ma jtini l-flus.

Dam sitt xhur, fuq kull irċevuta li kien itini mal-flus, jniżżel l-ammont ta' 74 Ewro, jingassah u jniżżel 62 Ewro u jinizjalah. Qed inżomm kopja ta' kull irċevuta. Qed jipprova jiġbor ġieġu u jtini l-karta s-Sibt minflok it-Tnejn, imma l-fotokopja nkun nista' nagħmilha t-Tnejn – xorta ma nieħux il-flus qabel ma nkun iffirmajtha. Minn fuq dan l-aġir kattiv u abbusiv tiegħu, kuljum jieħdu l-ħalib, ħobż u margarine u xi kultant anke ikel mill-fridge u l-cupboards mill-ftit li jkun hemm. Qatt ma jpoġġi xejn lura A għandu regħba kbira għall-flus.

Illum lil A narah b'lenti differenti ħafna minn dak li kien wegħedni fil-passat. Fuq kollox jispikkaw f'għajnejja l-morali laxki tiegħu. Kemm hu kapaċi jkun sadist, ipokrita, kattiv u bully u jeqred lil dak li jkun, speċjalment aħna l-aktar għeżiež tiegħu suppost. Hu m'għandux skrupli. Wara l-qerq u l-vjolenza mentali, psikoloġika u fiżika li ilna nsofru għal dawn l-aħħar snin, jersaq jitqarben u saħansitra darba minnhom kien lettur waqt il-quddiesa tal-Ħadd u deher fuq it-televiżjoni!

Nixtieq issa nagħmel il-kummenti tiegħi fuq l-affidavit t' J B (omm A). Nibda biex ngħid li Je kienet influwenza kbira fuq uliedha kemm fit-trobbija kif ukoll fiż-żwigijiet tagħhom u għada hemm "on her matriarchal throne" tagħti l-pariri. Kellha oġġezzjoni għall-partners t'uliedha kollha fuq ħaġa jew oħra. Meta ġejt lura Malta għal kollox, bdejt nara lil J minn perspettiva oħra.

Fuq l-ewwel paragrafu: Il-familja ta' B jħobbu jagħmlu l-parties. Meta żewġi kien ikun Malta jien konna mmorru flimkien. Fil-perjodu li A kien imsiefer l-uniku żmien li kont nisma' mingħandhom kien ikun għal xi stedina għal xi wieħed mill-famuži parties, mhux biex jaraw kif aħna jew jekk għandniex bżonn xi għajnuna! U K kienet qaltli li

hemm ġibda biex jiġu għalina minn _____
(omissis) għal _____ (omissis), allura kienu
jippretenduni li ninzel b'zewġt itfal żgħar b'Tal-linja!

Konna nżuruha flimkien u meta A kien imsiefer kont
inżurha bit-tfal, imma l-familja B dejjem isibu x'jgħidu fil-
ħażin biss!

It-tieni paragrafu: Kemm-il darba kienet tiltaqa' m'ommi s-
Suq ta' _____ (omissis) u tgħidilha xi ħaġa li
tniggeż, per eż, darba semmitilha li aħna bqajna bla tfal, u
semmiet ukoll fuq mart ta' wieħed minn uliedha li hi (Je)
qagħtet qalbha minnha li se jkollha tfal, għax kienet bdiet
tikber fiż-żmien. Je bniedma reliġjuża ħafna u għandha
ħafna skrupli fejn trid – taf li aħna ma stajniex ngħammedu
lit-tfal qabel ma żżewwiġna fil-knisja.

It-tielet paragrafu: Din waħda mill-gideb famużi li jafu
jgħidu ta' B. Fuq il-flus li semmiet li tagħtna – fil-preżenza
tiegħi – dan niċċdu kollu. Darba meta konna għadna
msieferin qaltlu li tagħtu elf lira bi żball u reġgħet
talbithomlu lura. Umbaġħad kull l-1 ta' Jannar kienet
tiġbor tletin lira mingħand uliedha kollha għall-ħajja ta'
kuljum u għadha tagħmilha.

L-aħħar paragrafu: Meta J ġiet Scotland għal vaganzi
kienet ġiet ma' grupp tal-YTC u kienet qagħdet lodgings
fil-hotel magħhom. Ġiet id-dar tagħna xi drabi u mhux talli
ma lqajthiex, talli meta rritornat lura Malta ċemplitli waħda
minn uliedha (K) u rringrazzjatni ta' kemm dort biha.

Lil Fr F, kemm-il darba kellimtu fuq l-għawwi t'J fuqi biex
jien noħroġ naħdem (darba qaltlu quddiemi), fuq kif
inlibbes lit-tifla avolja kienet għadha żgħira u ħafna
affarijiet oħrajn. Meta t-tifla tagħna waslet biex tagħmel il-
Grizma tal-Isqof A ma kienx se jkun Malta, Je tagħtu l-
idea li tibdel id-data. B'kumbinazzjoni sirt naf li kellha
neputi ieħor li kien se jagħmel il-Grizma tal-Isqof
f'parroċċa oħra imma fl-istess data. It-tifla zammet iebes
u għamlitha ma' sħabha. Anke fir-rigali tat-tfal kienet
tagħmel il-preferenzi, jien qatt ma semmejt xejn lil ħadd.

Jien m'għandi l-ebda dubju li f'din is-separazzjoni Je kellha parti nfluwenti u l-gwerra li semma Fr F fix-xhieda li għamel il-Kurja, li daħħalt lil żewġi fiha, ġabuha huma, għax m'humieq nies onesti u sinċieri u għenuh jaħbi minni l-flus, emmnu l-gideb li qalilhom żewġi, u żammewlu l-files u l-karti li neħħa mid-dar. Li kienu tal-affari tagħhom, kienu jgħidulu biex naqsmu u lili jtini dak li hu tiegħi u mhux iħallu lit-tfal jarawh jagħmel dik il-vjolenza kollha u jħallina ngħixu fl-għaks.

Kummenti fuq l-affidavit ta' Fr F B

Jien m'għandi l-ebda dubju li l-ewwel affidavit ta' Fr F kitibulu A, u Fr F ma ħabbilx rasu x'kien fih u mar ħa l-ġurament fuqu. Imissu jistħi! Kemm-il darba kellimtu fuq il-problemi li kellna fir-relazzjoni tagħna. Issa sirt naf kemm jaf juru wiċċ b'ieħor u li qatt ma kellu grazzja miegħi u mal-familja tiegħi.

Waqt li bdiet għaddejja s-separazzjoni, qatt ma ċempilli u staqsieni x'gara, anzi emmen dak kollu li gidiblu A. Mhux talli hekk, talli naf li Fr F għandu l-ħbieb u l-kuntatti, u jgħinu biex jigdeb u jaħbi u jmexxih hu. L-ewwel qal li l-flus kien tiegħu, imbagħad meta ġie ppressat ammetta li l-flus huma tagħna. Jien permezz tal-avukat tiegħi tlabtu li l-flus jiġi ritornat lilna u issa qed jirrifjuta. Dan hu serq minn ħalq uliedi. Hu u żewġi żammew l-eluf ta' liri u jien u wliedi qed ngħixu fl-għaks.

Minn mindu ħadt il-kompjuter jissewwa xi sena ilu, bdew jiżvillupaw xi affarijiet, eż l-affidavit li għamlu Fr F u A f'Ottubru 2008. Innutajt ukoll li Fr F meta tela' jixhed qal li issa li beda jikber (fiż-żmien) iddeċieda li aħjar jirrangaw l-affarijiet u b'hekk mar stqarr li l-flus li tah żewġi, tagħhomlu bi żball! Pero' ma jiftakar xejn u m'għandux karti x'juri. Din hija ħaġa li ma titwemminx li persuna li għandu f'idejh il-YTC u għaddew tant flejjes ma żamm ebda karti!

Ngħid li Fr F hu qassis dizonest u jmissu jistħi fil-pożizzjoni tiegħu jieħu ġuramenti qisu mhux hu. Jien u żewġt ulied ngħixu fl-akbar għaks u hu jgħin lil żewġi jaħbi u jigdeb.”

Illi kif jidher mill-affidavits u anke mill-provi l-oħra, apparti l-kwistjonjiet dwar il-flus jidher li l-atteġġjament tal-partijiet ma għenx biex iż-żwieġ jirnexxi b'riżultat li huma spiċċaw jgħixu *f' sistema costante di vessazione e di disprezzo, di oltraggio e di umiliazioni che rendono almeno inopportabile l'abitazione e la vita comune* (“**Caterina Agius vs Benedict Agius**” deċiża mill-Prim' Awla fit-13 ta' Ġunju 1967). Għalhekk it-tort għat-tifrik għandhom jaqsmu f'ishma ndaqs.

Illi fiċ-ċirkostanzi l-Qorti jidhrilha li għandha tikkomina l-effetti tal-artikoli 48 sa 52 tal-Kodiċi Ċivili.

MANTENIMENT

Illi għandu jingħad illi l-partijiet it-tnejn mhumiex impjegati u l-attur huwa penzjonant. Fil-fatt matul il-kawża l-Qorti ppronunzjat xi digriet i fir-rigward anke tenut kont tal-bdil fiċ-ċirkostanzi. L-attur jidher li naqas li jhallas xi arretrati u anke unilateralment naqqas il-ħlas meta kien hemm xi bdil fiċ-ċirkostanzi bħal meta t-tifel għalaq tmintax-il sena.

Illi l-Qorti tal-Appell fis-sentenza riċenti tagħha fil-kawża fl-ismijiet “**Catherine Mifsud vs Louis Mifsud**”, deċiża fil-25 ta' Ottubru 2013, qalet illi:

*“Il-manteniment ma huwiex xi dritt sagrosant ta' min jissepara iżda jigi ordnat il-ħlas tiegħu meta **hemm il-bżonn** (L-Artikolu 20.1 tal-Kodiċi Ċivili jgħid li l-manteniment ikun dovut skond **il-bżonn** ta' min qed jitolbu).”*

Illi huwa evidenti li meta se jinbiegħu l-proprjetajiet tal-partijiet il-konvenuta se jkollha meżzi biżżejjed biex dan il-bżonn jonqos, u għalhekk anke tenut kont tal-fatt li l-attur issa huwa penzjonant, l-ammont li l-Qorti takkorda ma jistax jibqa' l-istess entita' ta' dak li ordnat meta huwa kien għadu jaħdem. Pero' l-konvenuta m'għamlet xejn biex il-Qorti tiddikjaraha li ddekadiet mid-dritt tagħha għall-manteniment u dan huwa mportant għall-futur fir-rigward tal-penzjoni. L-ammont pero' jrid ikun neċessarjament

wieħed nominali u għalhekk se tordna ħlas ta' tmenin ewro (€80) fix-xahar.

Illi peress li t-tifla għadha tistudja, l-Qorti se tordna ħlas ta' ħamsin ewro (€50) fix-xahar sakemm tagħlaq tlieta u għoxrin (23) sena kif tgħid il-liġi.

PROPRJETA'

Beni immobbli

Illi l-partijiet jgħixu fid-dar matrimonjali tagħhom numru _____ (*omissis*), flat _____ (*omissis*) u art agrikola. Dawn jiformaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti u ma jistgħux jinqasmu għaliex hemm divarju fil-valur tagħhom li jrendu dan l-eżerċizzju impossibbli; għalhekk għandhom jinbiegħu a bażi tal-prezzijiet li se jkunu ndikati fil-parti dispositiva tas-sentenza u dan kif stmati mill-periti '*ex-parte*' tal-partijiet. Billi dawn ma qablux, il-Qorti se taddotta l-istima prodotta mill-konvenuta peress li dawn saru minn perit arkitett u dawk tal-attur minn '*estate agent*'. Naturalment ir-rikavat jinqasam indaqs bejniethom.

Beni mobbli

Illi l-partijiet kellhom diversi kontijiet bankarji ta' ċerta entita' illi huma qasmi fi kwoti ndaqs matul il-kors tal-kawża. Madankollu l-konvenuta tallega li l-attur ħa għalih somom konsiderevoli ta' flus billi għalaq xi kontijiet u b'modi oħra u dawn kienu skond hi jappartjenu għall-komunjoni tal-akkwisti. Dan fil-fatt jippreżenta l-akbar diffikolta' f'din il-kawża u l-akbar sors (flimkien mal-manteniment) tal-kontestazzjoni prinċipali. Il-partijiet jaqblu biss li l-konvenuta ħadet magħha fiż-żwieġ is-somma ta' disat elef u erbgħa u tmenin Ewro (€9,084); filwaqt li l-attur jgħid li kellu proprejta' mmobbli fir-Renju Unit qabel iż-żwieġ li bieghha għoxrin elf (Stg20,000) Sterlina; il-konvenuta tgħid li lanqas dawn ma huma dovuta kollha għaliex l-attur kien issellef mil-Bank u saru xi ħlasijiet lura fiż-żwieġ. Madankollu hija ma tindikax kemm kienu dawn il-ħlasijiet, probabbilment għaliex m'għandhiex dokumentazzjoni f'idejha. Għalhekk il-Qorti ma tantx tista' tagħtiha rimedju fir-rigward.

Illi madankollu, il-Qorti li anke semgħet xi provi hija stess fir-rigward u hija konvinta li l-attur fil-fatt appropria ruħu minn somom konsiderevoli li kienu tal-komunjoni. Mill-provi jirriżulta li huwa kien jinnegozja l-proprjeta' ma' ħutu (mhux f'xi entita' fenominali iżda ċertament irrendietlu qliegħ) u meta kif ngħidu bil-Malti beda jberraq iddispona minn dan kif seta'.

Illi l-Qorti tagħmel riferenza għan-nota ta' sottomissjonijiet tal-attribuci fejn din tgħid illi:

“Flejjes f’istituzzjonijiet finanzjarji

Fin-nota tiegħu l-attur isemmi biss il-proprjeta' immobbli għax ovvjament dik ma jistax jiċċad li qiegħda hemm. Il-flus tal-banek u l-investimenti dejjem ħbihom mill-konvenuta u għalhekk dejjem baqa' jiċċad li jeżistu u dejjem qal li ntefqu kollha. Huwa jgħid¹ illi l-flus kollha li kien hemm f'istituzzjonijiet finanzjarji ġew miġbuda kollha biex inxtraw l-assi immobiljari, għall-vaganzi u għall-ħajja. Il-partijiet kellhom profitt kbir mill-bejgħ tad-djar u kull darba li jixtru proprjeta' kienu jieħdu mortgage u għalhekk il-profitt li kienu jagħmlu kien imur fil-Banek bħala income tagħhom. Fiż-żminijiet meta l-konvenuta kienet Malta bitfal weħedha l-attur kien iħalliha nieqsa ħafna mill-flus kif spjegat hawn fuq u kien jitlob lil ħuħ biex jgħaddilha ammont miżeru li minnu kellha tgħix hi, tgħajjex lit-tfal u tħallas il-kontijiet.

Fil-fatt il-flus li l-attur kien idaħħal kemm mill-bejgħ ta' proprjeta' kif ukoll mill-paga tajba li dejjem kellu, speċjalment ġewwa l-Iskozja, fejn għamel żminijiet twal jgħix waħdu, kienet tidħol f'Banek hemmhekk stess. L-attur dejjem baqa' jevita tul il-kawża kollha li jeżebixxi kopji tal-Bank Statements minkejja ordni minn din l-onorabbli Qorti sabiex jagħmel dan. Waqt is-seduti peritali² d-difensur tal-konvenuta kienet tistaqsih sabiex iġib dawn l-istatements iżda huwa qatt ma għamel dan.

¹ Ittra mingħand l-Av.Reno Borg datata 15 ta' Ġunju 2005, eżebita bħala Dok. MM1 a.fol. 970 tal-proċess.

² Seduti Peritali quddiem il-Perit Legali l-Avv.Mario Caruana tas-17 ta' Ottubru 2008 u s-27 ta' Ottubru 2008.

Aċċetta mbagħad biex jiffirma ittri lill-Banek sabiex dawn jibgħatu lill-konvenuta l-informazzjoni dwar il-kontijiet fuq isem il-konjuġi u fuq isem l-attur waħdu. Huwa għamel dan b'kundizzjoni li jkun jaf x'hemm fil-kontijiet f'Banek Lokali tal-konvenuta.³ Hija ndunat li hawnhekk ukoll dañak biha l-attur meta l-Bank of Scotland, il-Barclays u l-Santander Bank jew ma bagħtu xejn jew bagħtu biss nofs informazzjoni lill-konvenuta. Kienet ċara li l-attur kien għamel xi ħaġa biex iżomm din l-informazzjoni minnha imma sadanittant huwa kien sar jaf x'hemm fil-kontijiet tagħha.

Il-partijiet kellhom kont joint mal-Bank of Scotland li kienu fetħu meta żżewwġu, liema kont l-attur talab illi jibda jamministrat hu biss u l-konvenuta awtorizzatu jagħmel dan fl-2001.⁴ B'hekk hija ma setgħetx iktar tkun taf x'qed jigrri f'dan il-kont u ovvjament l-attur qed jieħu vantaġġ minn din is-sitwazzjoni.

Madanakollu l-konvenuta kienet taf x'qed ibiegħu u jixtru l-partijiet, x'mortgages ħadu u x'income kellu żewġha, biżżejjed biex tikkonkludi li huwa approprija minn sommom kbar tal-komunjonijoni. Anke l-fatt li huwa qatt ma ried li jippreżenta hu dawn l-istatements turi kemm ried jaħbi l-verita'. Fil-fatt tixhed il-konvenuta quddiem il-Perit Legal⁵ illi

'...u dawk il-karti u l-files u ħafna investimenti tal-bejgħ tad-djar, li kellna, kollox sparixxa mid-dar. Ilhom sentejn mhux id-dar.

F'dan il-joint account fil-bidu taż-żwieġ bdiet tidħol anke l-paga tagħha ta' meta kienet għadha taħdem. Dejjem dañlet ukoll il-paga tal-attur. Biss biss bejn Awissu 2001 u Ottubru 2003 meta kien ħalla lil martu u wliedu u mar jaħdem l-Iskozja, l-attur kien qed jaqla' 30,000 Lira Sterlina għall-ewwel tliet xhur pro rata, imbagħad bidel l-iskola u kellu 26,000 Lira Sterlina. Dan jidher mill-istatement tal-paga ppreżentat fis-seduta tat-13 ta' April 2012 u kkonfermat mill-attur fis-Seduta tal-14 ta' Diċembru 2006 quddiem din il-Qorti.

³ Affidavit ta' E B Pagna 1 *a.fol.* 961 tal-proċess.

⁴ Dokument mehmuż mal-Affidavit tal-konvenuta u mmarkat bhala Dok MM3 *a.fol.* 973 tal-proċess.

⁵ Seduta 14 ta' Diċembru 2006.

Sadanittant lill-konvenuta ma kienx jibgħatilha manteniment iżda ftiehem ma huñ Fr F u kif jispjega hu stess kien jibgħatilha Lm250 fix-xaha⁶ biex jgħixu hi u ż-żewġ itfal li kienu jattendu skejjel tal-Knisja, kontijiet u maintenance ta' żewġ proprjetajiet u spejjeż tal-ħajja. Meta ġie lura ma ġab xejn miegħu mill-flus kollha li kien jaqla.⁷ Skond id-dokument tal-attur stess pprezentat fis-seduta tas-16 ta' Diċembru 2009 u mmarkat bħala Dok. MM1 l-attur daħħal mat-33,000 Lira Sterlina.

Ladarba lura Malta f'Ottubru 2003 il-konjuġi fetħu kont bankarju joint fejn kienet tidħol il-paga u fih kien jagħtiha Lm300 fix-xahar għall-ħajja. Anke minn hawn hija kienet issib il-flus nieqsa kif tispjega fl-affidavits tagħha. Meta beda l-inkwiet matrimonjali l-attur qabad u għalaq dan il-kont.

Ġie wkoll pprezentat statement fis-seduta tat-13 ta' April 2012 tal-Bank of Scotland li juri bilanċ ta' 31,000 Lira Sterlina. Dawn il-flus qatt ma ngħatat spjega ta' fejn marru.

Ġiet esebita wkoll kopja tal-korrispondenza mal-Barclays Bank ta' cheque ta' 12,500 Lira Sterlina.

F'Jannar 2005 l-attur għalaq il-kont li kellhom mal-Bank of Scotland⁸. Minn statement datat 6 ta' Jannar 2004 irriżulta li sat-2 ta' Jannar 2004 kien hemm depożitat f'dan il-kont 29,361 Lira Sterlina. Dan kien fuq isem l-attur u f'żewġ tranżazzjonijiet rispettivament tal-5 ta' Jannar 2004 u tas-6 ta' Jannar 2004 żbanka 16,000 Lira sterlina u 12,000 Lira Sterlina. Il-proprjetà li l-konjuġi kellhom Malta kienet diġa' tħallset. Dan ikkonfermah l-attur stess fis-seduta tal-14 ta' Diċembru 2006.

Jirriżulta mill-provi illi l-attur kellu fil-kontroll u amministrazzjoni tiegħu diversi kontijiet f'ismu inklużi mas-soċjeta' Bradford and Bingley, ma' Abbey National, ma' Equiety and Law fejn kellu investiment ta' 9333 Lira Sterlina u Chelsea Building Society fejn kellu depositat 27,000 Lira Sterlina. Ma' Southerland Independent Ltd kellu investiment komplessiv ta' 37,555 Lira Sterlina.⁹

⁶ Kif jikkonferma l-attur fis-seduta tal-14 ta' Diċembru 2006.

⁷ Seduta quddiem l-Imħallef, 14 ta' Diċembru 2006, Xhieda ta' E B.

⁸ Dokument immarkat bħala Dok. C, allegat mar-rikors *a.fol.* 49 tal-proċess

⁹ Dokumenti annessi mar-rikors tal-konvenuta tad-19 ta' April 2006

Dawn apparti li l-attur iddispona minn shares fil-Bank of Valletta u investimenti ma' Calamatta Cuschieri & Co Ltd.¹⁰

Fis-sena 2004 dawn l-investimenti esteri kienu jammontaw komplessivament għal 130,000 Lira Sterlina circa oltre imgħaxxijiet u dividends u oltre l-paga tal-attur. Dawn jammontaw għal minimu ta' 85,000 liri Maltin oltre ishma fil-BOV u ishma f'Bradford and Bingley u Bank of Scotland kif gja' kwotati.

Flejjes minn bejgħ ta' proprjeta' immobbli

Fis-sena 1997 il-partijiet bieghu id-dar tagħhom f'Edinburgh u dawn il-flus l-attur kien investihom f'kont fuq ismu u l-konvenuta qatt ma saret taf x'sar minn dawn il-flus.¹¹

Meta bieghu il-ħanut li kienu jaħdmu fih iż-żewġ partijiet ġewwa l-Iskozja, huma għamlu profitt ta' madwar 29,000 Lira Sterlina. Bieghu ukoll waħda mid-djar li kellhom u għamlu profitt ta' 34,000 Lira Sterlina. Kienu bieghu dar oħra u l-profitt b'kollox ta' dawn it-tliet proprjetajiet kien ta' madwar 70,000 Lira Sterlina. Dawn ġew investiti fis-sena 1997 ma' Sutherland Independent Limited minn wara dar il-konvenuta kif jirriżulta mid-dokument pprezentat a.fol 60 tal-proċess.

Dawn il-flus irrendew bl-imgħaxxijiet (dividends). Tul il-kawża mbagħad, il-konvenuta saret taf li dawn il-flus kienu l-ammont ta' flus li l-attur għadda lil Fr F taparsi bi żball biex imbagħad qal li hu u huñ ħadu żball fil-kontegġi u b'hekk qasam il-flus (Lm68,000) mal-konvenuta. Dan wara li l-konvenuta damet madwar sena tibgħatlu ittri biex jinqasmu. Sa fejn taf hi dawn kienu l-flus li ħa Fr F pero' ma tistax tkun ċerta x'kien għaddej bejniethom għaliex kif jikkonfermaw l-attur u huñ stess huma ma kienux jiffirmaw karti. Jekk ġew iffirmati xi karti dawn mhux qiegħdin fil-pussess tal-konvenuta.

Meta ġew biex jixtru d-dar _____ (omissis) din kienet inxtrat għall-prezz ta' 99,000 Lira Sterlina u kif tispjega l-konvenuta ma kellhomx bżonn jieħdu mortgage biex jixtruha għaliex kellhom profitti kbar mill-proprjeta' li

¹⁰ Dokumenti annessi mar-rikors tal-konvenuta tad-19 ta' April 2006

¹¹ Affidavit ta' E B, Paġna 3 a.fol. 443 tal-proċess.

biegħu qabel. Madanakollu, l-attur kien ried jieħu mortgage u imbagħad tul il-kawża, l-konvenuta saret taf li dawn il-profitti l-attur kien investihom ma' Sutherland kif imsemmi iktar 'il fuq. Meta ġew biex bieghu din il-proprjeta' għamlu madwar 20,000 Lira Sterlina profitt. F'dan iż-żmien, l-attur kien waħdu l-Iskozja u dan l-ammont li baqa' f'idejh wara li ħallas il-mortgage żamm għalih. Il-konvenuta u t-tfal kienu diġà Malta u hija ma tafx fejn investihom dawn il-flus iżda żgur ma kellu jħallas xejn bihom għax dak iż-żmien ma kellhom dejn ma' ħadd. Hi kien mingħaliha li dawn il-flus qed imorru l-Bank mentri irriżulta illi hu kien qed jinvesti kollox mingħajr ma jgħidilha. Dan kollu l-konvenuta spjegatu fl-Affidavit tagħha a fol. 443 tal-proċess u fl-affidavit a fol 961 tal-proċess.

Kif tkompli tispjega l-konvenuta¹²

'...u lil Joe għidtlu 'X'sar minnhom il-flus?' għax konna qed nithajjru nixtru d-dar ta'... Dan kien fl-1990. Qalli, 'ma nafx.'...Sadanittant ħa parir mingħand l-accountant u qallu biex jinvestihom ma' Southerland il-flus.'

Meta niżel lura Malta fl-2003, l-attur biegh il-flat li kellu _____ (omissis) li minnu wara li nqataw l-ispejjeż fuq il-bejgħ kien baqgħalu 27,651 Lira Sterlina. Fil-fatt huwa fil-waqt li jichad dan fis-seduta tat-22 ta' Ġunju 2009, fis-seduta tas-6 ta' Frar 2007jipprezenta Dokument (Dok.Nmru 48) li jispjega eżattament dan il-profitt. Dan il-flat kien xtrah għal 64,000 Lira Sterlina — kien għamel down payment (iġiefiri kellu flus) ta' 13,000 Lira Sterlina u ħa mortgage ta' 51,000 Lira Sterlina. Meta nbiegh dan il-flat il-konjuġi ma kellhomx dejn fuq il-proprjeta' li kellhom iġifieri l-proprjeta' ta' _____ (omissis) u l-flat ta' _____ (omissis) liema proprjeta' kienet inxtrat diversi snin qabel u għalhekk dawn il-flus ukoll setgħu kienu biss profitt.

L-attur pprova jaħbi wkoll il-fatt illi huwa xtara proprjetà mingħajr ma deher hu fuq il-konvenju. Il-konvenuta bdiet issib korrisondenza indirizzata lill-attur bl-indirizz ta' _____ (omissis). Meta fis-seduta tas-17 ta' Frar 2010, xehed l-attur beda jħawwad u jigdeb u meta kkonfrontat jgħid fuq liema proprjeta' kien ser

¹² Xhieda tal-konvenuta quddiem l-Imħallef, 14 ta' Dicembru 2006

jagħmel konvenju li fuq jidher huħ, l-attur jgħid li kien fuq il-proprjeta' ta' _____ (omissis) meta l-proprjeta' ta' _____ (omissis) nextrat fit-30 ta' Ottubru 1996 kif jirriżulta mill-kuntratt esebit fis-seduta tad-9 ta' April 2010. Dan ikompli jikkonferma illi l-konvenju li kien ser isir kien qed isir minn wara dahar l-konvenuta. Ovvjament kif jgħid l-attur stess, huwa ma setax jidher hu fuq il-konvenju għaliex inkella l-konvenuta kien ikollha nofs din il-proprjeta' u għalhekk kien qed jidher huħ minflok. Jirriżulta mbagħad mis-seduta tat-3 ta' Frar 2011¹³ illi l-proprjeta' nbiegħet u n-Nutar Pierre Cassar jippreżenta kopja tal-kuntratt ta' bejgħ ta' din il-proprjeta', liema kuntratt sar bejn Fr F B u _____ (omissis). Dan juri id-diżonesta grassa tal-attur fil-konfront tal-konvenuta fejn tul il-kawża kollha u saħansitra tul iż-żwieġ huwa dejjem ħeba mill-konvenuta x'kapital u x'assi verament kien hemm u flimkien ma' huħ prova jagħmel minn kollox biex jiffroda lill-konvenuta martu.

Insurances

Waqt li l-attur kien jaħdem Fareham immaturaw żewġ insurance policies li kienu fuq isem iż-żewġ partijiet (total ta' ċirca 14,000 Lira Sterlina). L-attur kien qajjem lill-konvenuta f'nofs ta' lejl biex tiffirmalu ħalli l-policy li kellhom f'isimha li kienet ta' 7,185 Lira Sterlina jiġu trasferiti fil-Bank of Scotland li kien fuq ismu biss u dan kif jidher f'Dok.MM2 ppreżentat a.fol. 971 tal-proċess u kkonfermat mill-attur stess fis-seduta tas-17 ta' Ottubru 2008 a fol. 362 tal-proċess."

Illi kif jidher minn dan (għalkemm l-attur ipprova jiġġustifika dawn l-ammonti permezz ta' nota lejn l-aħħar tal-proċeduri fejn indika kif intefqu dawn il-flus) il-konvenuta ma tantx hija preċiża fl-ammonti imma dan huwa spjegat mill-fatt li naturalment hija ma kienitx akorrenti ta' dak li kien qed jagħmel l-attur; kwindi għalkemm il-Qorti temmen il-verżjoni tagħha jkollha tillikwida hija stess *arbitrio boni viri* l-ammont li l-attur appropja mill-komunjoni tal-akkwisti. Wara li rat id-dokumenti u l-atti l-Qorti se tillikwida dan l-ammont (wara li tnaqqas minnhom l-għoxrin elf Sterlina [Stg20,000] fuq

¹³ Xhieda a.fol. 909 tal-proċess.

imsemmija prezz tal-proprjeta' parafernali li nbiegħet fiż-żwieġ) fis-somma ta' ħamsa u għoxrin elf Ewro (€25,000) li l-konvenuta għandha tippreleva mas-somma ta' disat elef u erbgħa u tmenin Ewro (€9,084) fuq imsemmija mill-bejgħ tal-proprjeta jekk l-attur ma jkunx ħallasha qabel – b'kollox għalhekk erbgħa u tletin elf u erbgħa u tmenin Ewro (€34,084).

Illi l-Qorti se tipprova wkoll tevita li l-partijiet jkollhom jirrikorru mill-ġdid għal proċeduri ġudizzjari billi tordna l-qsim tal-beni mobbli fid-dar.

DEĊIŻJONI

Għal dawn il-motivi l-Qorti qed tiddeċiedi din il-kawża billi fir-rigward tat-talba tal-attur:

- 1. Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tal-ewwel talba;**
- 2. Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tat-tieni talba billi t-tifel imsemmi issa laħaq eta' maġġorenni;**
- 3. Fir-rigward tat-tielet talba, tordna x-xoljiment u likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti billi tordna l-bejgħ tal-fond _____ (*omissis*) abbażi tal-prezz ta' tliet mija ħamsa u għoxrin elf Ewro (€325,000) (fol 1048); l-appartament _____ (*omissis*) abbażi tal-prezz ta' mija u erbatax-il elf Ewro (€114,000); u l-garage ukoll _____ (*omissis*) aċċessibbli minn *drive-in* abbażi tal-prezz ta' tmintax-il elf Ewro (€18,000) (a fol 1045); biċċtejn art agrikoli f' _____ (*omissis*) aċċessibbli mill-fondi ħdax (11) u tnax (12) fl-istess _____ (*omissis*) abbażi tal-prezz ta' elf u ħames mitt Ewro (€1,500) (a fol 1047); tordna wkoll il-bejgħ tal-vettura _____ (*omissis*); ir-rikavat minn dawn kollha jinqasam bejn il-partijiet – salv dak li jiżdied mal-akkoljiment tar-raba' talba tal-konvenuta. Il-mobbli ġol-fondi għandhom jinbiegħu mal-fondi in kwistjoni jew jekk il-partijiet ma jaqblux fuq hekk, il-bejgħ għandu jsir wara d-debita stima minn espert li jigi nominat fuq talba ta' xi hadd mill-partijiet, u finalment ir-rikavat jinqasam f'ishma ugwali bejn il-partijiet.**
- 4. Tilqa' r-raba talba;**

**5. Tiċhad il-ħames talba;
lilli fir-rigward tal-kontro-talba tal-konvenuta:**

1. **Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tal-ewwel talba;**
2. **Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tat-tieni talba;**
3. **Tilqa' t-tielet talba u tordna lill-attur rikonvenzjonat iħallas manteniment ta' tmenin Ewro (€80) fix-xahar għall-konvenuta, u ħamsin Ewro (€50) għal bintu C B sakemm din tagħlaq tlieta u għoxrin (23) sena jew timpjega ruħha, skond liema avveniment javvera ruħu l-ewwel;**
4. **Tilqa' r-raba' talba kif imsemmi fl-akkoljiment tat-tielet talba attriċi; b'dan iżżid li l-attur huwa ordnat iħallas lill-konvenuta s-somma ta' erbgħa u tletin elf, u erbgħa u tmenin Ewro (€34,084) għar-raġunijiet fuq spjegati bl-imgħaxijiet legali jibdew jiddekorru mil-lum; jekk sal-bejgħ tal-proprjeta' ma jkunx għadu sar il-ħlas, il-konvenuta għandha tippreleva dik is-somma dovuta sa dakinhar;**
5. **Tilqa' l-ħames talba ;**
6. **Tiċhad is-sitt talba;**
7. **Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tas-seba' talba in vista tal-premess.**

L-ispejjeż tal-kawża u l-kontro-talba jithallsu ndaqs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----